

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
SOSYAL HİZMET YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

SOSYAL HİZMET ÖĞRENCİLERİNİN VE
ÇALIŞANLARININ AİLE İÇİ ŞİDDET VE CİNSEL İSTİSMAR
ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Fatma Asranur AKÇA

Tez Danışmanı
Prof. Dr. İsmet Galip YOLCUOĞLU

İSTANBUL-2019

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
SOSYAL HİZMET YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**SOSYAL HİZMET ÖĞRENCİLERİNİN VE
ÇALIŞANLARININ AİLE İÇİ ŞİDDET VE CİNSEL İSTİSMAR
ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

Fatma Asranur AKÇA

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. İsmet Galip YOLCUOĞLU**

İSTANBUL-2019

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Anabilim Dalı :Sosyal Hizmet
Program :Sosyal Hizmet
Öğrenci No :164205017
Öğrenci Adı Soyadı :Fatma Asranur AKÇA

Sosyal Hizmet Öğrencilerinin ve Çalışanlarının Aile İçi Şiddet ve Cinsel İstismar Algılarının Değerlendirilmesi isimli çalışma aşağıdaki jüri tarafından 10.06.2019 tarihinde yapılan sınavda Yüksek Lisans Tezi olarak oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

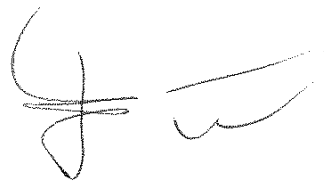
Jüri Başkanı : Dr. Öğr. Üyesi Zülfikar ÖZKAN
(Üsküdar Üniversitesi)

İmza

Danışman :Prof. Dr. İsmet Galip YOLCUOĞLU
(Üsküdar Üniversitesi)

İmza

Üye : Dr. Öğr. Üye Nadire Gülçin YILDIZ
(Medipol Üniversitesi)

İmza

ONAY

Bu tez, yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç.Dr. Türker Tekin ERGÜZEL
Enstitü Müdür V.

ÖZET

Bu araştırma sosyal hizmet öğrencilerinin ve çalışanlarının aile içi şiddet ve cinsel istismar algılarının değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Aile içi şiddet ve cinsel istismara yönelik sürekli çalışmalar yapan sosyal hizmet çalışanları ve aday olan öğrenci gruplarının bu sorunları nasıl algıladığı son derece önemli bir konu olmaktadır. Bu bağlamda aile içi şiddet hem kadına yönelik şiddet hem çocuğa yönelik şiddet ve istismar araştırılmıştır. Yapılan araştırmalarda kadına yönelik aile içi şiddet ve cinsel istismar olaylarının toplumsal olarak bir yıpranmaya neden olduğu görülmüştür.

Bu araştırma nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Veri toplamak amacıyla sosyal hizmet çalışanlarının ve öğrencilerinin aile şiddet ve cinsel istismar algılarını değerlendirebilecek bir görüşme formu geliştirilmiştir. Toplam 30 katılımcıya uygulanan görüşme formu 25 sorudan oluşmaktadır. Görüşme formları ile elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analizler yorumlanarak alt temalara ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda katılımcıların hem aile içi şiddet konusunda hem de cinsel istismar konusunda caydırıcı cezaların olması gerekliliği üzerinde fikir birliği olduğu belirlenmiştir. Ayrıca istismar ve şiddet konularının sosyolojik olarak toplumun hassas noktaları olduğu tespit edilen bir diğer konu olmuştur. Bununla birlikte yaşanan şiddet olaylarının tamiri imkânsız psikolojik ve fizyolojik deformasyonlara neden olduğu fikri öne çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile İçi Şiddet, Cinsel İstismar, Sosyal Hizmet Çalışanları, Sosyal Hizmet Öğrencileri.

ABSTRACT

This research aims to assess the perceptions of domestic violence and sexual abuse by social workers and employees. How social service workers and student groups, who constantly work towards domestic violence and sexual exploitation, perceive these problems is an extremely important issue. In this context, domestic violence, violence against women and violence against children and exploitation have been investigated. It has been found that domestic violence and sexual exploitation of women towards the societies resulted in a social depression.

This research used qualitative research methods. In order to collect data, an interview form has been developed which can evaluate the names of social workers and students' family violence and sexual abuse. The interview form applied to a total of 30 participants consists of 25 questions. The data obtained with the interview forms were analyzed with the content analysis technique. Sub-themes were reached by interpreting the analyses made.

As a result of the research it was determined that the participants agreed on the need for deterrence in both family violence and sexual abuse. It has also become a matter of concern that the issues of abuse and violence are sociologically vulnerable to society. Along with this, the idea that violent incidents are caused by irreparable psychological and physiological deformations comes to the forefront.

Keywords: Family Violence, Sexual Abuse, Social Workers, Social Workers.

BEYAN

Bu çalışmanın kendi öz çalışmam olduğunu, planlamasından yazımına kadar hiçbir aşamasında etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

23.05.2018

ASRANUR AKÇA

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
BEYAN	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLO DİZİNİ	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	viii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
1.ŞİDDETİN TANIMI	3
1.1.Aile İçi Şiddet.....	4
1.2. Aile İçi Şiddet Türleri.....	5
1.2.1.Fiziksel Şiddet	6
1.2.2 Psikolojik Şiddet.....	8
1.2.3 Cinsel Şiddet.....	10
1.2.4 Ekonomik Şiddet	11
1.3. Aile İçi Şiddetin Etkileri.....	12
1.3.1. Aile İçi Şiddetin Psiko-Sosyal Etkileri.....	12
1.3.2. Aile İçi Şiddetin Çocuklara Etkileri	14
1.4. Cinsel İstismar	17
1.5. Cinsel İstismar Türleri.....	19
1.5.1. Temas İçermeyen İstismar Türleri	19
1.5.2. Cinsel Dokunma	19
1.5.3 Cinsel Sömürü	19
1.5.4. Başka İstismar Türlerini de İçeren Cinsel İstismar	20
1.5.4.1. Pedofili	20

1.5.4.2. Enstest.....	20
1.6. Çocuk Cinsel İstismarını Açıklamaya Yönelik Yaklaşımlar	20
1.6.1. Psikanalitik Yaklaşım.....	20
1.6.2. Feminist Yaklaşım.....	21
1.6.3. Sosyal Kontrol Yaklaşım.....	21
1.6.4. Sosyal Öğrenme Yaklaşımı	22
İKİNCİ BÖLÜM	24
2. GEREÇ VE YÖNTEM	24
2.1. Araştırmanın Amacı	24
2.2. Araştırmanın Önemi	24
2.3. Araştırmanın Sınırlılıkları	24
2.4. Araştırmanın Yöntemi	25
2.4.1. Araştırmanın Modeli	25
2.4.2. Araştırmanın Örneklemi.....	25
2.4.3. Veri Toplama Araçları.....	26
2.4.4. Veri Toplama Süreci	26
2.4.5. Verilerin Analizi.....	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	27
BULGULAR	27
3.1. Demografik Bilgiler	28
3.2. Katılımcıların Aile Algısı.....	30
3.3. Katılımcıların Aile İçi Şiddet Algısı	37
3.4. Katılımcıların Aile İçi İstismar Algısı.....	49
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	59
4. SONUÇ VE TARTIŞMA	59
4.1. Sonuçlar.....	59
4.2. Tartışma.....	62

4.3. Öneriler.....	63
KAYNAKÇA	64
ÖZGEÇMİŞ	70
EKLER	71

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Katılımcıların Aile Algısını Ölçmeye Yönelik Sorular (Çalışanlar)	30
Tablo 3.2. Katılımcıların Aile Algısını Ölçmeye Yönelik Cevaplar (Öğrenciler).....	34
Tablo 3.3.a. Katılımcıların Aile İçi Şiddet Algısını İncelemeye Yönelik Cevaplar (Çalışanlar).....	37
Tablo 3.3.b. Katılımcıların Aile İçi Şiddet Algısını İncelemeye Yönelik Cevaplar (Öğrenciler).....	42
Tablo 3.4.a. Katılımcıların Aile İçi İstismar Algısını İncelemeye Yönelik Cevaplar (Çalışanlar).....	49
Tablo 3.4.b. Katılımcıların Aile İçi İstismar Algısını İncelemeye Yönelik Cevaplar (Öğrenciler).....	54

KISALTMALAR DİZİNİ

BAAK: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı

DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü

UNICEF: United Nations International Children's Emergency Fund (Birleşmiş Milletler
Uluslar Arası Çocuklara Yardım Fonu)

TDK: Türk Dil Kurumu

GİRİŞ

İnsanlık tarihi birçok olaya birçok kavramla beraber şahitlik etmiştir. Bu kavramların birisi de şiddet olgusu olmuştur. Şiddet olgusu hem bireysel hem de toplumsal olarak değerlendirilen bir kavramdır. Bu bağlamda şiddet olgusunun farklı görünüşleri olmaktadır. Bu durum ilgili kavramın tanımını da zorlaştırmaktadır. Nitekim toplumsal hayatta ve akademik literatürde sıklıkla şiddet kavramına denk gelinebilmektedir (Kocacık, 2001).

Şiddet ya da istismar kavramları birçok farklı alanda kullanılabilirdiği için farklı tanımlar gerektirebilir. Ancak TDK (2011)'da ilk anlamı fiziksel güç artışı, diğer anlamı ise kaba sert tavır ya da davranışı ifade etmektedir. BAAK (1998)'a göre ise şiddet, kaba kuvvet kullanma ya da bir kişiye isteği olmadan herhangi bir şey yaptırma olarak ifade edilmektedir. Şiddet sosyo-kültürel olarak ise bir kişinin ya da grubun gerek ruhsak gerekse de fiziksel olarak varlığına kast etmektir (Eren, 2005). Son olarak şiddet kavramını kişilere ya da gruplara uygulanan cinsel, sözel, fiziksel ya da psikolojik orantısız güç olarak da tanımlayabiliriz (Şahin, 2014).

Şiddetin toplumsal olarak en fazla dikkat çekilmesi gereken yanlarından biri kadına yönelik şiddettir. Toplumsal olarak büyük bir yara olan kadına şiddet konusu gerek ülkemizde gerekse de diğer ülkeler için bir sorun olmaya devam etmektedir. Kadına yönelik kadınların kişilik haklarını ihlal ettiği gibi, psikolojik ve fiziksel sorunlara da neden olmaktadır (Demir, 2000). Ayrıca kadınlara yönelik şiddetin birçok değişkene göre de farklılaşmadığı da görülmüştür. Bu bağlamda etnik köken, sosyo-ekonomik sınıf, değişkenleri göz önüne alındığından yine de kadına şiddetin yaşandığı gözlemlenmektedir. Örneğin Fransa'da genel olarak şiddet eğilimine maruz kalanların %95'ini kadınlar oluşturmaktadır. Şiddeti ise daha çok kocaları uygulamaktadır. Bangladeş'te ise ülkedeki cinayetlerin yarısından fazlasını kadın cinayetleri oluşturmaktadır. Rusya'da da kadın cinayetine yönelik rakamlar ürkütücü seviyelerdedir (Erkan ve Bozgöz, 2004, s. 224-225).

Türkiye'de ise evlenmiş ya da herhangi bir birlikteliği olan kadınların %39'u eşleri tarafından hayatlarının bir bölümünde fiziksel şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Yine bu örnekteki kadınların %46'sı maruz kaldıkları fiziksel şiddetin, vurma, darp etme ve silah kullanılarak yapıldığını aktarmışlardır. Bununla birlikte gebelik dönemindeki 10 kadından biri de fiziksel şiddete maruz kalmaktadır (Hacettepe, 2015).

Aile içi şiddetin bir görünümü de cinsel istismar olarak ifade edilebilir. Cinsel istismar özellikle çocuklar açısından ciddi bir tehlike olmaktadır. Bu bağlamda çocukların psiko-sosyal gelişimi olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca cinsel istismar çocukların gelişiminin kritik dönemlerine denk geldiğinde tamiri zor yaralar açmaktadır.

Cinsel istismar olayları genel olarak incelendiğinde beklentilerin tersine olarak çocuklara cinsel istismar uygulayan kişiler daha çok onların yakınları olmaktadır (Akgül, 2015). Bu bağlamda çocuklarla doğrudan iletişim ve ilişki içerisinde olan ailelerin, aile çevrelerinin ve özellikle sosyal hizmet alanında çalışan ve öğrenim gören kişilerin gözlemi ve algıları önemli hale gelmektedir.

Sosyal hizmet çalışanlarının ve sosyal hizmet bölümündeki öğrencilerin istismara ve şiddete yönelik tutumları bu bağlamda son derece önemlidir. Nitekim çalışanların çocukların gelişimini olumsuz etkilemesi açısından istismara dikkat etmesi gerekmektedir. Bu bağlamda istismara yönelik bir belirti görüldüğünde geri bildirimler verebilmelidirler.

Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Aile içi şiddetin ve istismarın ele alındığı ve çalışmanın kavramsal çerçevesini oluşturan birinci bölümdür. Bu bölümde aile şiddetin görünümleri, çeşitleri ve kadına şiddet başlıkları ele alınmıştır. Ayrıca cinsel istismarın çeşitleri ve özellikle de çocuğa yönelik cinsel istismarın doğurduğu sorunlar değerlendirilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde ise araştırmanın yöntemine ilişkin veriler yer almaktadır. Araştırmanın deseni, toplanan veriler ve verilerin nasıl analiz edildiği bu bölümde yer almaktadır. Üçüncü ve son bölümde ise çalışmaya dair bulgular ve bu bulguların analizi yer almaktadır. Araştırma bu bağlamda “Sosyal Hizmet Öğrencilerinin ve Çalışanlarının Aile İçi Şiddet ve Cinsel İstismar Algılarının Nasıldır?” temel sorusuna cevap aramaktadır. Bu temel soru ekeseninde ise aşağıdaki alt sorulara da yanıtlar aranmıştır:

1. Aile içi şiddet ve cinsel istismar nedir?
2. Aile içi şiddet türleri nelerdir?
3. Aile içi şiddetin sonuçları nelerdir?
4. Cinsel istismar türleri nelerdir?
5. Çocuklara yönelik cinsel istismarı açıklayan yaklaşımlar hangileridir?

BİRİNCİ BÖLÜM

1.ŞİDDETİN TANIMI

Şiddet kavramı akademik literatür açısından da diğer alanları dikkate alındığında da eskiden beri kullanılan bir kavramdır. 19. Yüzyıl kaynaklarında da şiddet kavramı tek başına ele alınmaktan daha çok, ilişkili olduğu kavramlarla birlikte değerlendirilmiştir. Ancak şiddet kavramının sosyal disiplinlerle beraber ele alınması 20. ve 21. Yüzyılda ortaya çıkmıştır (Kula, 2009.).

Şiddet bu yüzyıllarla birlikte farklı sosyal disiplinlerin bakış açısından değerlendirilmeye başlanarak yeni tanımlar ortaya çıkmıştır (Çubukçu ve Dönmez, 2012). BAAK (1998, s.9)'a göre şiddet “fiziksel ya da fiziksel olmayan biçimlerde, fiziksel ve ruhsal acı ve zarar veren saldırgan davranış” bütünü olarak tanımlanmaktadır. Yeni yüzyıllarda teknolojinin gelişmesi, ekonomik şiddet ya da sosyal medya şiddeti gibi yeni formları ortaya çıkarmıştır.

Anayasada ise şiddet “kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfî engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı” olarak ifade edilmektedir (Resmi Gazete, 2012).

Dünya sağlık örgütü de son yıllarda şiddet üzerinde geniş çalışmalar yapmaktadır. Sağlık-Sen'in aktardığına göre DSÖ için şiddet, öncelikle amaçlı bir davranıştır. Kişilerin ya da grupların yine tek bir kişiye ya da gruba karşı fiziksel ya da ruhsal olarak uyguladıkları davranışlardır (Sağlık-sen, 2013).

Sonuç olarak şiddet kavramı, fiziksel, psikolojik ya da ekonomik olarak kişilerin maddi ya da manevi bütünlüklerini ve kişisel varoluşlarını tehlikeye düşürmesi muhtemel bütün davranışları içermektedirler. Aynı zamanda hakların ihlali de şiddetin bir başka yönünü ifade eder (Şener, 2011).

1.1.Aile İçi Şiddet

Aile içi şiddet tıpkı şiddet kavramının farklı alanlarla olan ilişkisi gibi görünüşleri açısından değişiklikler göstermektedir. Aile içi şiddet kavramı kullanılırken daha çok kadına şiddet akla gelmektedir. Nitekim daha önce ifade dildiği üzere kadına yönelik şiddet rakamsal olarak daha fazladır. Bu durumda aile içi şiddet denilince kadına yönelik fiziksel ve psikolojik şiddetin gelmesi anlaşılır bir durumdur. Ancak akademik olarak aile içi şiddeti sadece kadına yönelik şiddeti kapsamaz. Aynı zamanda ailede bulunan diğer bireylerin kocanın ya da çocukların mağduriyetini de kapsamaktadır. Bununla birlikte şiddet tek bir kişiye uygulansa da ailenin diğer üyelerini de etkilemektedir. Ancak aile şiddetin paydaşları fazla olsa da daha çok kadına yönelik şiddet anlaşılmaktadır (UNICEF 2006).

Aile içi şiddet konusunda kadın sorunlarının ön plana çıkmasının haklı sebepleri bulunmaktadır. Nitekim Amerika'da yapılan akademik bir araştırmaya göre aile içinde ya da dışında erkeklerin kadınlara şiddet uygulama oranı kadınların erkeklere şiddet uygulama oranından üç kat daha fazladır (Goodyear-Smith ve Laidlow, 1999). Her ne kadar kadınların erkeklere yönelik uyguladıkları şiddet oranlarının eşit olduğu araştırmalarda olsa da (Low, Monarch, Hartman ve Markman, 2002). Ancak yine bir kadın eşi tarafından şiddete maruz kaldığında şiddetin fiziksel boyutu daha ağır olmaktadır. Bu bağlamda kadınların daha fazla kötü anlamda etkilendikleri ortaya çıkmıştır (Foshee, 1996; Low ve ark., 2002).

Aile içi şiddet tek bir olaydan ibaret olmadığı gibi tek bir davranıştan daha fazlasını içermektedir. Bu bağlamda aile içi şiddet fiziksel olduğu gibi ruhsal ya da ekonomik de olabilmektedir. Aile şiddetin oluşturduğu mağduriyetten en fazla etkilenen mağdurun kendisi olmakla birlikte çocukların da olumsuz etkilendiği bir gerçektir. Ancak yine aile içi şiddetin ne kadarının çocukların huzurunda gerçekleştiğini ön görmek zordur (Osofsky 1995).

Aile içi şiddetten etkilenen çocuk sayısı fazladır. Nitekim UNICEF'in hazırladığı raporlar dikkate alındığında dünya genelinde şiddete maruz kalan çocukların sayısının 275 milyon olduğunu aktarmaktadır. Ülkemizde ise çocuğa yönelik şiddet 2 ile 6 milyon arasında değişen rakamlarla ifade edilmektedir. Yine UNICEF raporlarına göre bazı ülkelerden veri toplanması engellenmiştir. Bu durum ise ortaya çıkan rakamların daha da yüksek olduğu görüşünü destekleyici niteliktedir (UNICEF 2006).

Aile tarihsel dönemlerden bu yana sahip olduğu fonksiyonlarla (sosyolojik, psikolojik ve sosyo-kültürel) toplumlar için çok önemli bir değere sahiptirler. “Toplumsal yapıda insan ilişkilerini düzenleyen, istikrarı sağlayan, daha sağlıklı bir toplum düzeni için gerekli olan, diğer toplumsal kurumlarla etkileşimde bulunan ve temel niteliklerini içinde bulunduğu toplumun sosyo-kültürel ve ekonomik yapısından alan sosyal bir kurumdur” (Kökcan, 2010).

Sosyolojik bir kurum olarak ailenin Türk toplumundaki yeri ise Batı medeniyetlerine göre daha fazla dikkate çekmektedir. Nitekim ülkemizde toplumu belirleyen en önemli eksen kurumlardan birisi ailedir (Zabun, 2009). Aileye bağlı olarak insan ilişkileri ailenin maruz kalacağı sorunlarla derinleşebilmektedir. Aile şiddete bağlı olarak dağılan aileler ya da ayrılan anne-babaların çocukları da olumsuz etkilenmektedir. Aynı zamanda bu çocukların eğitimi de, ahlaki gelişimi de ve sosyal uyumu da beklentilerin altında kalmaktadır. Bu bağlamda aile Türk toplum yapısında ayrı bir öneme sahip olmaktadır.

Sonuç olarak aile içi şiddet hem ebeveynleri, hem çocukları ve dolayısıyla toplumun genelini de olumsuz etkilemektedir. Etkilerinin farklı ve yoğun olmasının ise aile içi şiddetin birden fazla görünümü olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda aile içi şiddetin türlerini inceleyeceğiz.

1.2. Aile İçi Şiddet Türleri

Bir önceki başlıkta ifade edildiği üzere Türk toplumsal hayatında aile önemli bir yere sahiptir. Ancak bu geleneksel aile yapısı toplumsal bazı normları belirlemektedir. Nitekim bu bağlamda öncelikle cinsiyet önem kazanmaktadır. Bireyler çoğu zaman cinsiyetine göre belirli roller üstlenmekte ve bu rolün dışına çıkamamaktadır. Gelinen noktada erkeğin üstlendiği roller toplumsal bakımından kadına göre daha baskın olmaktadır. Tarihsel süreç içerisinde oluşan sosyal ve kültürel normlar değişmeye daha dayanıklı olmaktadır. Aynı zamanda sosyal ve kültürel normların kuşaktan kuşağa aktarılması ilgili normların daha dayanıklı olduğunun bir diğer göstergesidir. Sonuç olarak aile de kadın ve erkek rollerinin belirlenmesi sosyal çatışmaları da aile içi şiddeti de daha çok bu rol farklılaşmasından hareketle açıklayabiliriz.

Toplumsal yapımızda erkeğe daha aktif kadına ise daha pasif roller biçilebilmektedir. Nitekim hem dünyanın önemli ülkelerinde hem kendi ülkemizde

kadına seçme ve seçilme hürriyetinin verilisinin üzerinden henüz yüzyıl bile geçmedi. Dolayısıyla böylesine bir toplumsal dönüşümün değişimi getirmesinde bir takım zorluklar olmaktadır. Aile içi şiddet de bu zorluklardan biridir. Ancak cinsiyetler arası farklılık bir üstünlük algısına dönüştürülüp normalleştirilmiştir. Bu bakımdan aile içi şiddet de normalleşebilmektedir.

Ailenin toplum yapısından üstlendiği önemli roller bakımından aile içi şiddetinde sonuçları bakımından önemi büyüktür. Sorunlu aile yapıları sorunlu ebeveynler ve yetişkinler daha da önemlisi sorunlu çocuklar yetiştirmektedir. Bu bağlamda özellikle Batı ülkelerinde gelişen feminist ve hukuk hareketleri sorunların çözümünde etkili olmaktadır (BAAK, 1998). Türkiye’de ise kadına yönelik şiddet eylemlerinin ele alınması 1980 sonrasında ortaya çıkan kadın hakları hareketlerinin dikkati çekmesiyle olmuştur (Kökcan, 2010). Ancak bütün gelişmelere rağmen sosyal yapı bütün normlarıyla birlikte direnmektedir. Özellikle aileye dışarıdan herhangi bir yardımın yapılamayacağı savunulmuştur. Bu bağlamda Scutt (1983)’a göre aile içi şiddette tarafların sosyo-ekonomik seviyesi yüksek ise bu şiddet olaylarının üzeri bir şekilde kapatılmaktadır. Benzer şekilde Akın (2003)’da “Polis de aile içi şiddetin polisi ilgilendirmediğini düşünmekte ve “karı koca ve aile fertleri arasına girilmez” düşüncesi ile de bu tür olayları görmezden gelmektedir” tespitini yapmaktadır. Ancak tüm bu ifadelerle rağmen aile şiddet varlığını sürdürmektedir.

Aile şiddet birçok farklı şekillerde görünebilmektedir. Bu başlık altında fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet olarak aile şiddetin çeşitli görünüşleri ele alınacaktır.

1.2.1.Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet türleri göz önüne alındığında en yaygın şiddet türü olarak öne çıkmaktadır. Fiziksel şiddetin diğer şiddetlere göre daha fazla öne çıkmasının en önemli yanı görülebilir olmasıdır. Hem görülebilir hem de fiziksel olarak etkilerinin net olması fiziksel şiddeti yaygın hale getirmektedir.

Fiziksel şiddet karşıdaki insanı korkutarak devre dışı bırakmanın en başta gelen olgularındandır. Bu şiddet daha çok erkeğin kadına yönelik uyguladığı güçtür. Erkek güç kullanarak kadına istediğini yaptırmaya çalışır (AMARGİ, 2005). Fiziksel şiddet basit bir itme olabileceği gibi daha ileri seviyedeki her türlü teması da kapsamaktadır. Bununla

birlikte tarafların birbirlerini tartaklaması, kesici ya da delici aletlerle saldırması ya da zor koşullarda bırakılması da fiziksel şiddetin diğer türlerine girmektedir.

Fiziksel şiddetin neler olduğu orta ve ağır dereceli olarak dünya sağlık örgütünün tanımından hareketle aşağıdaki gibidir (Hacettepe, 2015).

Eş(ler) veya birlikte olduğu erkek(ler) tarafından kadına yönelik fiziksel şiddet:

Orta derecede fiziksel şiddet:

- Tokat atma ya da bir şey fırlatma
- İtme, tartaklama ya da saç çekme

Ağır derecede fiziksel şiddet:

- Yumrukla ya da bir cisimle vurma
- Tekmeleme, sürükleme ya da dövme
- Boğazını sıkma ya da bir yerini yakma
- Bıçak, silah gibi aletlerle tehdit etme ya da bunları kullanma

Kadına yönelik fiziksel şiddetin bir diğer boyutunu ise kadının doğurganlık özelliği oluşturmaktadır. Yapılan fiziksel şiddet hamile bir kadına yöneldiğine bazen maruz kalınan şiddetin tamirini mümkün kılmamaktadır. Kadının toplum ve aile yapısındaki kritik rolü onu daha değerli yapması gerekirken çoğu zaman uğradığı şiddet göz önüne alındığında değersizleştirilmektedir. Türkiye genelinde, en az bir kez gebe kalmış kadınların yüzde 8'i gebeliği sırasında eşinin veya birlikte olduğu erkeklerin fiziksel şiddetine maruz kaldığını belirtmiştir

Sonuç olarak kadının sağlık açısından daha nitelikli bir duruma getirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde de dünyanın birçok ülkesinde gebeliğe bağlı olan nedenlerden dolayı kadın ölümleri olmaktadır. Bu durum dikkate alarak kadına yönelik sağlık hizmetlerinin de iyileştirilmesi gerekmektedir (Akın, 2003).

Hacettepe (2015) kadının statüsü genel müdürlüğü tarafından yapılan araştırma sonucunda ülke genelinde fiziksel şiddete maruz kalan kadın oranı %39 olmuştur. Yapılan çalışmada fiziksel şiddetin bölgesel farklılıkları da incelenmiştir. Bu sonuçlar göz önüne alındığında Orta Anadolu da fiziksel şiddetin daha fazla yaşandığı tespit edilmiştir.

Fiziksel şiddet cinsel şiddet ile birlikte daha çok yaşanmaktadır. Nitekim cinsel şiddeti de fiziksel şiddetin bir başka boyutunu oluşturmaktadır. Türkiye genelindeki kadınların yüzde 36'sı fiziksel şiddete, yüzde 12'si cinsel şiddete maruz kaldığını belirtirken, kadınların yüzde 38'inin iki şiddet biçiminden en az birine maruz kalması,

çoğunlukla cinsel şiddetin fiziksel şiddet ile bir arada olduğunu göstermektedir (Hacettepe, 2015).

Fiziksel şiddet bağlamından bakıldığında erken yaşta evlenen kadınların fiziksel şiddete daha fazla maruz kaldığı ortaya çıkmaktadır. Özellikle 18 yaş öncesi evliliklerin risk faktörü yüksektir. Fiziksel şiddet bazı değişkenlere bağlı olarak azalır artmaktadır. Bu değişkenlerin başında eğitim gelmektedir. Nitekim eğitim düzeyinin artması fiziksel şiddetin yaşanmasını azaltmaktadır. Örneğin, hiç eğitimi olmayan/ilkokulu bitirmemiş kadınların yüzde 43'ü fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalırken, lisans ve üzeri eğitimi olan grupta bu oran, yüzde 21'e düşmektedir. Eğitime göre farklılık, özellikle lise ve üzeri eğitimle birlikte başlamaktadır. Eğitime göre farklılaşma önemli düzeydedir ancak, yüksek eğitimi olan kadınlar arasında her beş kadından birinin şiddet mağduru olması azımsanamayacak kadar yüksek bir şiddet düzeyini işaret etmektedir. (Hacettepe, 2015).

Kadınların ekonomik bir yarar getiren işte çalışıp çalışmaması fiziksel şiddet konusunda anlamlı bir farklılık oluşturmazken ailenin refah seviyesi tersi bir şekilde etkili olmaktadır. Refah seviyesinin düşük olduğu durumlarda fiziksel şiddetin arttığı gözlemlenmektedir. Bununla birlikte refah düzeyinin yükselmesi sonucunda şiddet olayları tamamen bitmese de azalmaktadır.

1.2.2 Psikolojik Şiddet

Psikolojik şiddet, fiziksel şiddet gibi görünür olmadığından dolayı çoğu zaman dikkate alınmayabilmektedir. Dolayısıyla fark edilmese de maruz kalınan şiddet türlerinin başında gelmektedir. Nitekim yasal kurum ya da kuruluşlar da olmak üzere birçok insan şiddet söz konusu olduğunda somut bir şeyler olmasını beklemektedir. Örneğin emniyet mensuplarının şiddet olarak kabul ettiği şey fizikseldir (Kökcan, 2010). Dünya sağlık örgütünün verileri dikkate alındığında ise psikolojik ya da duygusal şiddet aşağıdaki tanımlanabilir (Hacettepe, 2015).

Eş(ler) veya birlikte olduğu erkek(ler) tarafından kadına yönelik duygusal ya da psikolojik şiddet/ istismar:

- Hakaret ya da küfür
- Başkalarının yanında aşağılama ya da küçük düşürme
- Korkutma ya da tehdit etme
- Kadına ya da çevresindekilere zarar vermeye tehdit etme

Psikolojik şiddette yapılan öncelikle duygular yoluyla kadını kontrol altına almak istemektir. Bu bağlamda yapılmak istenen özgüvenin bitmesi olmaktadır. Özgüveni biten

bir kadın ise hem daha kolay kontrol edilebilir hem de bağımlı hale getirilebilir. Sonuç olarak psikolojik şiddetin izlerinin de daha kalıcı olduğunu söyleyebiliriz.

Ayrıca bir kadını bir başka kadınla kıyaslamak, korkutucu eylemlerde bulunmak, ya da aşağılamak psikolojik şiddetin kapsamına girmektedir. Psikolojik şiddet sonucunda birçok kadın sosyal ilişkilerinde sorunlar yaşamaktadır.

Türkiye’de ise evlenmiş kadınların yüzde 44’ünün hayatlarının bir döneminde en azından bir defa psikolojik şiddete maruz kaldığı ortaya çıkmıştır. Psikolojik şiddet de fiziksel şiddet gibi ülkenin bölgelerine göre farklılık göstermektedir. Eğitim faktörü göz önüne alındığında ise eğitim seviyesi yükseldikçe psikolojik şiddet oranının düştüğünü aktarabiliriz. Ancak boşanmış ya da ayrılmış kadınlar da psikolojik şiddetin artığını görmekteyiz (Hacettepe, 2015). Yapılan araştırma neticesinde kadınların psikolojik şiddet olarak en fazla maruz kaldığı davranış hakaret ya da küfür edilmesidir. Bu oran % 37 olarak görülmektedir. Hakaretin dışında en fazla maruz kalınan psikolojik şiddet ise korkutma ve aşağılama ya da küçük düşürme olmaktadır.

Psikolojik şiddet olaylarının en basit özelliğini kadınların tüm davranışlarıyla birlikte kontrol edilmek istenmesi oluşturmaktadır. Kontrol edilmek istenen davranış ya da alanlar ise aşağıdaki gibi sıralanabilir (Hacettepe, 2015):

- 1) Kadının arkadaşlarını görmesini engellemeye çalışma,
- 2) Kadının kendi ailesi ve akrabalarıyla görüşmesini kısıtlamaya/engellemeye çalışma,
- 3) Kadının her zaman nerede olduğunu bilmek isteme,
- 4) Kadını önemsememe ve ilgisiz davranma,
- 5) Kadın başka erkeklerle konuşunca sinirlenme,
- 6) Kadının kendisini aldattığından şüphelenme,
- 7) Kadının sağlık kuruluşuna gitmek için kendisinden izin almasını isteme,
- 8) Kadının kıyafetlerine karışma, kendi istediği biçimde giyinmesini isteme ve
- 9) Facebook ve twitter gibi sosyal paylaşım sitelerini kullanmasına karışma olarak tanımlanmıştır.

Psikolojik kontrol davranışları dikkate alındığında ise erkeklerin birlikte oldukları kadınların en çok nerede olduklarına dair bir kontrol davranışı geliştirdikleri öne çıkmaktadır. Özellikle evli kadınların % 62’si bu soruya maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Kontrol edici bir diğer davranış ise kadınların bir başka erkekle konuşmasına müdahale edilmesidir.

1.2.3 Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet konusunda öncelikle bu davranışların cinsellik görünümü altında yapılmasıdır. Bu konuda öncelik cinsellik değil şiddettir. Bu konuda özellikle erkeklerin cinsel anlamda kadın bedenine olan hâkim olma istekleri yatmaktadır. Dünya sağlık örgütüne göre ise cinsel şiddet aşağıdaki gibidir.

Eş(ler) veya birlikte olduğu erkek(ler) tarafından kadına yönelik cinsel şiddet:

- Zorla cinsel ilişkiye girme
- Kadının istememesine rağmen korkudan cinsel ilişkiye girmesi
- Cinsel olarak aşağılayıcı ya da küçük düşürücü eylemlere zorlanma

Cinsel şiddeti erkek egemen bir toplum açısından da değerlendirebiliriz. Erkek egemen bir toplumda kadınların ikinci planda kalması cinsel şiddetlere de maruz kalmaktadır. Kadın her an erkeğin cinsel ya da diğer tür isteklerine cevap vermek durumundaki her türlü anlayış reddedilmelidir. Dolayısıyla yaşanan bu soruna toplumsal açıdan da bakmalıyız. Yapılan araştırmalarda cinsel şiddete yönelik bazı önyargılar öne çıkmaktadır. Bu ön yargılar (Kökcan, 2015):

- 1) Kadınlar cinsel şiddeti tahrik ediyor.
- 2) Hiç bir kadına rızası dışında tecavüz edilemez.
- 3) Kadınlar gizli gizli tecavüze uğramak istiyor.
- 4) Tecavüz iç güdüsel bir cürümdür.
- 5) Saldırgan bir yabancısıdır.

Cinsel şiddet konusundaki bir başka önemli sorun ise kadınların böyle bir şiddete maruz kaldıklarında bu durumu paylaşmaktan korkmalarıdır. Özellikle tabu haline getirilen cinsellik sorunu kadınlar tarafından toplum baskısı nedeniyle dile getirilememektedir.

Kadınların cinsel şiddet olaylarını anlatmamasının bir diğer nedeni ise bu şiddeti yakınlarından görmesidir. Akrabalık bağları cinsel şiddeti gölgelemekte ve kadını toplumsal baskı altına bırakmaktadır.

Cinsel şiddetin Türkiye özelinde daha aile kavramını da olumsuz etkilediğini görmekteyiz. Kadının değerleri bakımından anlaşılması özgürlükçü ve eşitlikçi bir bakış ile değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda kadına yönelik, kadın istemediği sürece yapılan her türlü cinsel eylem, cinsel şiddet olarak tanımlanabilir.

Cinsel şiddet fiziksel şiddetin bir başka görünümü olarak da okunabilir. Nitekim Hacettepe (2015)'nin yürütmüş olduğu araştırma göz önüne alındığında cinsel şiddet fiziksel şiddetle beraber de görülmektedir. Nitekim araştırma sonuçlarına göre % 27 oranında kadının hem cinsel hem de fiziksel şiddete maruz kaldığı görülmüştür.

1.2.4 Ekonomik Şiddet

Genel olarak şiddete maruz kalan kadınların üçte ikisinin ekonomik şiddete de maruz kaldığı görülmektedir. Kadının çalışmasına izin vermeyip veya maddi imkanı daha geniş olduğu halde, kadına çok kısıtlı para vererek ondan evin geçiminde mucizeler beklemek, gerçekleştiremeyince de bunu başarısızlık olarak adlandırmak fiziksel şiddet uygulayan erkeklerin hemen hemen tümünün başvurduğu yöntemlerden biridir (Morçatı Kadın Sığınağı Vakfı, 1996). Kadına yönelik ekonomik şiddet aşağıdaki gibi tanımlanabilir.

Eş(ler) veya birlikte olduğu erkek(ler) tarafından kadına yönelik ekonomik şiddet/ istismar:

- Kadının çalışmasına engel olma ya da işten ayrılmasına neden olma
- Ev harcamaları için para vermeme
- Kadının gelirini elinden alma

Ekonomik şiddet öncelikle kadının toplumsal hayatın unsurlarından biri olan ekonomi de görünmek istenmemesinden kaynaklanmaktadır. Bu durum ise çoğu zaman toplumsal baskı ya da kıskançlık duygusundan kaynaklanmaktadır. Ancak maddi olarak çalışan ihtiyacı olmayan ailelerde de kadın ekonomik şiddete maruz kalabilmektedir.

Eski medeni kanuna göre evli bir kadının çalışması kocasının iznine bağlıydı. Bu kanun zaten erkek egemen toplumu normları destekleyici nitelikte olmaktadır. Nitekim bu madde 1990 yılında eşitliğe aykırı olduğundan iptal edilmiştir.

Kadınların ekonomik şiddet olarak en çok karşılaştıkları sorunların başında çalışmaya engel olma ya da bir işten ayrılmaya neden olma davranışı gelmektedir. Bununla birlikte bir diğer sorun ise kadınların kazandıkları paranın eşleri ya da ağabeyler, babaları tarafından ellerinden alınmasıdır. Nitekim eğitim düzeyi yüksek ailelerde dahi kadınların maaş kartları çoğunlukla erkeğe verilmektedir.

Sonuç olarak ekonomik şiddet farklı şekillerde görünüm kazanmaktadır. Bu bağlamda kadınların maruz kaldıkları ekonomik şiddet türlerini şöyle özetleyebiliriz (Kökcan, 2010):

- Kadının çalışmasına izin vermemek,
- Kadını para harcamasını kısıtlamak,
- Kadının parasını elinden almak,
- İstemediği işte zorla çalıştırmak,
- Az para vererek çok şey beklemek,
- İş yerinde olay yaratarak kadının işten atılmasını sağlamak,
- Kadının iş bulmasını kolaylaştırıcı becerileri geliştirecek etkinlikleri engellemek.

1.3. Aile İçi Şiddetin Etkileri

1.3.1. Aile İçi Şiddetin Psiko-Sosyal Etkileri

Aile içi şiddetin akla gelen ilk etkilerinin başında maruz kalan kişinin kendine olan öz güvenini ve öz saygısını sarsması gelmektedir. Aile içinde yaşanan şiddet kadınların kendi durumlarından kurtulma çabalarını da zorlaştırmaktadır. Maruz kaldığı şiddet dolayısıyla ilişkileri bitse dahi kadınlar yeni ilişkiler ya da hayatın diğer safhalarına uyum konusunda zorluklar çekmektedir.

Özgüvenin düşmesi daha sonraki şiddet olaylarında da kadınların sessiz kalmasına neden olmaktadır. Özgüvenin ciddi bir şekilde yara alması daha çok psikolojik şiddetin etkilerinden kaynaklanmaktadır.

Aile içi şiddetin bir diğer etkisi evliliğin yapısında ve yaşantısında görülmektedir. Türk toplum yapısının eksen kurumlarından biri olan ailenin ve evliliğin korunması da son derece kritik bir öneme sahiptir. Aile içi şiddetin çoğu zaman kaynağı olan erkeğin Türk medeni kanuna göre aile reisi olarak tanımlanması 2002 de değiştirilmiştir. Yapılan birçok araştırmada özellikle evliliğin ilk yıllarında uygulanan şiddet evlilikten alınan doyumun düşmesine neden olmaktadır. Yine evliliğin son bulmasına neden olmaktadır.

Yine İstanbul evreninden alınan 30 kadın örneklem üzerinde yapılan araştırmada kadınlara uygulanan ve maruz bırakılan şiddet arttıkça evlilik doyumu düşmektedir sonucu çıkmıştır. Yine bu araştırmada fiziksel şiddet kadar sözel şiddetin de psikolojik olarak olumsuz etkilerinin fazla olduğu tespit edilmiştir (Özkan, 1995).

Bu araştırmaların örneklem bakımından en genişlerinden olan Hacettepe (2015) araştırmasına göre de şiddet gören kadınların %61 hayatlarının devamlarında da mutsuzluk ve endişe duyduklarını söylemişlerdir. Yine birlikte oldukları erkeklerden ya da eşlerinden şiddet gören kadınların diğer kadınlara göre intihara daha meyilli oldukları tespit edilmiştir. Bu bağlamda şiddete maruz kalan kadınların intihara yönelik tutumları diğer kadınlara göre üç kat fazladır.

Hayatına son vermeyi deneyen kadınların oranı şehirler de daha da fazla yoğunlaşmaktadır. Yine bu araştırmaya göre ailesinde şiddet gören erkeklerin kendi ailelerinde de şiddet göstermeye meyilli oldukları ortaya çıkmıştır (Hacettepe, 2015).

Şiddetin her ne kadar psiko-sosyal etkilerinin önemi büyükse de herkesin malumu olduğu üzere şiddetin en önde gelen etkisi ölümle sonuçlanabilecek olmasıdır. Şiddetin ölümle sonuçlandığı takdirde çocuklar üzerindeki etkisi de daha fazla olmaktadır. Ancak çocuklar üzerindeki etkiden de önce bir cinayet olgusu ortaya çıkmaktadır (İzmirli, 2013).

Kadınlara uygulanan gerek ferdi gerekse de aile içindeki şiddet insanların en temel haklarından biri olan sağlık hakkını da ilgilendirmektedir. Şiddet eylemleri de ölümle sonuçlanmasa bile kadınlarda ve çocuklarda kalıcı ruhsal sorunlara sebep olmaktadır (Gökkaya, 2009).

“Kadınlarda şiddet sonucu oluşan ruhsal (psikolojik) rahatsızlıklar üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Fiziksel bulguların olmadığı ancak depresyon, anksiyete, uyku problemleri, yaşamdan zevk almama, adet düzensizlikleri, sinirlilik vb. gibi hastalıkların oluşması, kadınları toplumdan uzaklaştırmakta hatta kendine bile yabancılaştırmaktadır. Uygulanan şiddet sonucu ruhsal problemler yaşayan kadınlarda intihar girişimleri, sigara, alkol kullanımı, aşırı yeme ya da hiç yememe gibi davranışlar gözlenmektedir” (Gökkaya, 2009).

Kadına yönelik şiddetin doğurduğu ruhsal sorunları belirlemeye yönelik yapılan bir başka araştırmada ise şiddete maruz kalan kadınların sıkıntı, kaygı, korku, yorgunluk ve çaresizlik duygularını sıklıkla yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca bu araştırmada şiddete

maruz kalan kadınların %39'unun intiharı denediği de tespit edilmiştir (Karataş vd. 2008).

Buraya kadar ifade edilen ruhsal sorunların yanında şiddete maruz kalan kadınların toplumsal olarak da sorunlar yaşadığı tespit edilmiştir. Toplum içerisinde etiketlenerek dışlandıkları ve bu yüzden yalnızlaştıkları görülmektedir (İzmirli, 2013). Bununla birlikte iş bulmakta da sorunlar yaşamaktadırlar. Ayrıca iş performansları da düşmektedir. Toplumdan iyiden iyiye soyutlanan bu kadınlar yalnızlaşmaktadırlar. Okutan (2007) ise Kanada'da yapılan bir araştırmadan hareketle şiddet gören kadınların %30'unun yaptıkları gündelik aktivitelerini boşladıklarını aktarmaktadır. Yine bu araştırma verilerine göre kadınlar tedavi görmek adına işlerini de bırakmak durumunda kalmışlardır (Okutan, 2007).

1.3.2. Aile İçi Şiddetin Çocuklara Etkileri

Aile şiddet konularının birçoğu çocuklarının da etkilenmesi ile genişleyebilmektedir. Nitekim maruz kaldıkları şiddet nedeniyle kadın sığınma evlerine başvuran kadınların %40 ile %70 oranında çocuklarının da şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir (Kökcan, 2010). Bu bağlamda anneye şiddet uygulayan kişi çoğu zaman çocuğa da şiddet uygulamaktadır. Özellikle Amerika'da 3 yaş ile 17 yaş arasında her yıl 3.4. milyon çocuğun şiddet mağduru olduğu belirlenmiştir.

Türkiye'de çocuklara yönelik şiddet daha çok aile şiddetinin ve kadına yönelik şiddetinin bir başka yönü olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca Attala vd. (1995) ifadesine göre rakamların birçoğu tam anlamıyla gerçeği yansıtmamaktadır. Nitekim birçok şiddet olayı raporlanmamaktadır. Bir başka araştırma ise çocukların şiddet olaylarının çok daha fazla farkında olduklarını ortaya çıkarmıştır. Nitekim Türkiye'de de bir kadın sığınma evinde araştırma yapılmıştır. Bu araştırmada kadınların %60'ı eşlerinin sadece kendilerine değil çocuklarına da şiddet uyguladığını ifade etmişlerdir

Şiddetin çocuklar üzerindeki bir diğer önemli etkisi ise eğitimde ya da gündelik yaşamda kavramada zayıflık göstermeleri olmuştur. Bununla birlikte fiziksel ve mental olarak gelişimde de eksiklikler olmaktadır. Aynı zamanda çocukların empati kurma becerilerinde de sorunlar olduğu belirlenmiştir. Daha sonra yapılan kontrollü çalışmalarda kavrama ve duygusal tepkilerde gecikme, anksiyete, sosyal çekilme, depresyon, sosyal ilgi alanlarında azalma, davranışsal sorunlar, saldırgan davranışlar, hiperaktivite, sosyal beceride azalma, okul problemleri, kabadayılık, aşırı bağırma,

yapışma davranışları, konuşma bozuklukları, fiziksel belirtiler, bas ağrıları, yatak ıslatma, kesintili uyku, büyümenin durması, kusma, diyare bulunmuştur.

Bu sorunlara ek olarak çocukların erkek yaşlarda şiddete maruz kalması beyin ve zihin gelişimini olumsuz etkilediği bilinmektedir. Çocuklara yönelik şiddetin süresi uzadığında ise sağlık problemlerinin kalıcı olma olasılığı artmaktadır. Maruz kalınan şiddetin türü, şiddete maruz kalma süresi ve şiddetin yoğunluğu çocukların olumlu toplumsal ilişkiler kurmalarını, okul başarı düzeylerini, kendine güvenlerini, ruhsal ve duygusal gelişimlerini olumsuz etkiler (MEB, 2015).

Çocukların şiddete maruz kalmaları sadece aile içi şiddet içerisinde olmayabilmektedir. Nitekim çocuklar çocukluklarını geçirdikleri herhangi bir alanda da şiddete maruz kalabilmektedirler. Çocukların maruz kaldığı şiddet ev ve aile ortamında olduğunda fiziksel ve kötü davranışlar, istismar olabilmektedir. Ayrıca okullarda da fiziksel şiddet ve akran zorbalığı ya da kabadayılık gibi kendini göstermektedir. Ayrıca işyerlerinde az paraya zorla çalıştırma gibi çocuklara yönelik şiddet de olabilmektedir. Bu yerlerden herhangi birinde şiddete maruz kalan çocukların diğer yerlerdeki şiddeti de pekiştirdiğini de söyleyebiliriz (UNICEF, 2007).

Şiddet ortamında büyüyen ya da şiddete doğrudan maruz kalan çocuklar sosyal ilişkilerinde bağlanma sorunları yaşayabilmektedirler. Ancak çocukların gelişim dönemleri dikkate alındığında kardeşlere ya da aileye bağlanmak son derece önemlidir. Bu bağlanma o kadar önemlidir ki çocukların sosyal gelişimleri durabilir. Özellikle okula yeni başlayan çocuklarda gelişim süreci ters yönde işleyebilmektedir. Uyumsuz olan bu çocukların suça eğilimi de ileriki yaşlarda yükselebilmektedir.

Okul çağına gelindiğinde ise çocukların korku, endişe gibi birçok psikolojik sorun yaşadığı görülmektedir. Yine bu dönemde akran zorbalığı da görülmektedir (Morçatı, 2016). Çocukları şiddete maruz bırakan ya en yakınları ya da tanıdıkları olmaktadır. “Fiziksel şiddet sonucu çocuklarda çürükler, yanıklar oluşmakta, çocuklarda sosyal uyum problemleri görülmektedir. Duygusal şiddet gören çocukta duraklama, engellenme ve gerileme oluşturan davranışlar görülmekte ve çocuğun olumlu yönde gelişmesine ket vurulmaktadır” (Gedik, 2016).

Çocukların maruz kaldıkları şiddet sadece fiziksel olmamaktadır. Nitekim çocuklar sözel olarak şiddet görmektedirler. Sözel şiddete maruz kalan çocuklarda ise daha çok özgüven eksikliği, depresyon, isteksizlik ve sinirlilik gibi psikolojik sorunlar

görülmektedir (Lök vd. 2016). Bununla birlikte UNICEF (2007)'e göre de çocuklara yönelik şiddet ya da dolaylı olarak maruz kalma, çocukların psikolojisini olumsuz etkilemektedir. Bu sorunların başında bilişsel bozukluklar, büyüme sorunları ve dikkatsizlik gelmektedir

Ülkemizde ise çocuğa yönelik şiddet toplumsal açıdan çoğu zaman meşru gösterilebilmektedir. Özellikle eğitimde gerek okul gerekse de çıraklık eğitimlerinde dayak ya da şiddet bir disiplin etme yöntemi olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda söylenegelen “Hocanın vurduğu yerde gül biter”, “Dayak cennetten çıkmadır”, “Eti senin kemiği benim” gibi atasözlerinde de çocuğa yönelik şiddet kendini göstermektedir (Akgün vd, 2015). Bu durum toplumsal bir realiteyi gösterse de özellikle eğitimde çocuklara yönelik şiddet yasaklanmıştır.

Kuşaktan kuşağa geçen aile içi şiddet sağlık bir toplum yapısının nedeni olmaktadır. Nitekim aile içi şiddete maruz kalmış çocuklar büyüdüklerinde de kendi çocuklarına ve yakınlarına şiddet uygulamaya eğilimli olmaktadır. Aile içi şiddetin toplumsal olarak ciddi olumsuz etkileri olsa da kültürel değer ve normlar bakımından görünürlüğü artırmak zorlaşmaktadır (Çetinkaya Duman, Özdağ, ve Özcan, 2003).

Bulut (2008)'a göre Anne ve babasıyla bir arada olmayan, yoksul, alkol ya da uyuşturucu bağımlılığı olan, travmaya maruz kalmış ve duygusal sorunlar yaşanan ailelerden gelen çocuklar diğer çocuklara oranla daha fazla şiddete eğilimlidirler

Aile ortamının sevgisiz ve baskıcı olduğu durumlarda çocukların psiko-sosyal gelişimleri olumsuz etkilenmektedir. Aynı zamanda çocukların kendilerinin de şiddete başvurarak mağdur iken bizzat şiddet eylemini gerçekleştiren olmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda aile içerisinde çocuğa yönelik davranışların ve anne babaların uyguladıkları disipline etme davranışlarının önemi ortaya çıkmaktadır (Yörükoğlu ve Arabacı, 2011). Nitekim çocuklar birçok davranışı gözlemleyerek öğrenmektedirler. Bu durumda aile fertlerinin davranışlarını doğru tespit etmeleri son derece kritik bir öneme sahiptir.

Aile içerisinde yaşanan sorunların şiddetle çözülmesini gözlemleyen çocukların sonraki yaşamlarında bu yolları kendi hayatlarına tatbik ettiklerini görebilmekteyiz. Yine bu tarz davranışları okul arkadaşlarına ya da öğretmenlerine uygulayabilmektedirler (Kızmaz, 2006).

Çocukluktan sonraki dönemlerde gerçekleştirilen şiddet davranışlarının % 36'sının, çocukluk dönemindeki ebeveyn denetiminin yetersizliği, çocukların annelerinin kendilerine duydukları güven eksikliği, çocukların ebeveynsel çatışmaya, kavgaya veya saldırganlığa maruz kalmaları gibi faktörler sayesinde açıklanabilir (Kızmaz, 2006).

Çocukların en kolay öğrenme yollarından birini model alarak öğrenme oluşturduğundan çocukların yanında davranışlara dikkat etmek gerekmektedir. Bu bağlamda disiplin adı altında şiddet uygulanması çocuklar için sorunlu davranışların sebebi olmaktadır.

“Çocuklukta anne ya da babaların sorunlarını çözmede şiddeti kullandığını gören bireyler yetişkinlik dönemlerinde sorun çözme ve iletişim kurma aracı olarak şiddeti kullandıkları görülebilmektedir. Bunun sonucu olarak ailede şiddetle karşı karşıya kalan çocuk şiddeti kişiliğinin bir parçası haline getirmektedir. Bu nedenle çocukları için birer rol model olan anne ve babaların sağlıklı nesiller yetiştirmeleri için çocuklarının ruhsal, sosyal ve fiziksel gereksinimlerini iyi bilmelidirler. Okullarda ise şiddeti önleyici tedbirlerin alınmalı, mevcut eğitim programlarında öğrencinin temel psikolojik ihtiyaçlarını karşılayacak eğitimlere ağırlık ve öncelik verilmeli, programları tamamlayıcı etkinlikler düzenlenmeli, öğrencilere başarabilecekleri özgüveni aşılanmalıdır” (Gedik, 2016).

1.4. Cinsel İstismar

Genelde istismar kavramını özelde ise çocuk istismarı kavramını tanımlamak sosyolojik bir realite üzerinden olması gerektiğinden bir takım zorluklar barındırmaktadır. Nitekim istismar kavramını sosyolojik ve toplumsal gerçekler belirlemektedir. Bu durumda istismara yüklenen anlamlar toplumdan topluma insana verilen değerler açısından farklılıklar göstermektedir. Bu bağlamda istismarın genel olarak bir tanımı yapılırsa da toplumsal bazda farklılıklar göstereceğinin unutmamak gerekmektedir (Topçu, 2009).

Çocuk istismarı ya da çocuğun ihmal edilmesi, literatür incelendiğinde çocuğun bakımından sorumlu olan kişilerin, ebeveyn ya da çalışanların çocuğun gelişimini aksatması ya da çocuğa yönelik uygun olmayan davranışlar sergilemeleridir. Çocuğun gelişimini olumsuz etkileyen bu davranışlar fiziksel ve ruhsal olarak daha da önemlisi cinsel açıdan birçok sorunlara sebebiyet vermektedir (Taner & Gökler, 2004).

Dünya sağlık örgütü ise istismara yönelik bir başka tanım meydana getirmiştir. “Tanıma göre; çocuğun sağlığını, fizik gelişimini, psiko-sosyal gelişimini olumsuz yönde etkileyen, gerek içinde yaşadığı toplum gerekse toplumun bireysel olarak fertleri tarafından gerçekleştirilen; bilerek ya da bilmeyerek yapılan davranışlar çocuk istismarı

olarak kabul edilir. Yetişkinlerin istismar olarak tanımladığı veya çocuğun şiddet ya da istismar olarak düşünmediği eylemler de istismar olarak tanımlanmaktadır” (Yenibaş & Şirin, 2007).

Topçu (2009)’ya göre yapılan davranışların istismar olarak değerlendirebilmesi için bazı ölçütlerin olması gerekmektedir. İstismara yönelik davranışların diğerlerinden ayrılması bu ölçütler ışığında olmalıdır.

- a) Zarar ölçütü: ekonomik şartları iyi olan bir ülkede çocuğun yeterli beslenememesi istismar olarak algılanabilir. Ancak çocuğun bulunduğu ülkede ekonomik durum vasatın altında ise çocukların bakımı üstlenenler yeterli besin kaynağını temin edemeyebilir. Böyle bir durum istismar olarak değerlendirilmemelidir. Sonuç olarak istenmeden çocuğa verilecek zarar istismar olarak tanımlanmaz.
- b) Yakınlık ölçütü: istismarı uygulayan kişilerin çocuğun aile ya da coğrafi yakınlarını ifade etmektedir. Ailesi akrabası ya da komşuları bu yakınlık ölçütünü oluşturmaktadır.
- c) Niyet ölçütü: istismarı belirleyen en önemli ölçüt yapılan davranışın istedik yapılması ve çocukta oluşturduğu sonuçtur. Bu bağlamda bir anne çocuğunu disipline etmek için sobaya değdirmesi istismardır. Burada davranış disiplin etmek amacıyla yapılırsa da çocuğa yönelik bir zarar oluşturduğundan bu davranış istismardır.
- d) Kültür ölçütü: her toplum sosyolojik olarak farklı davranışlara sahiptir. Ayrıca aynı davranışlara da farklı anlamlar yüklenebilmektedir. Bu bağlamda toplumların bireysel kültürler öne çıkmaktadır. Örneğin sünnet edilmek bazı ülkelerde hem kültürel hem de dini olarak benimsense de bazı ülkelerde çocuğa zarar verici olduğu düşünülmektedir.
- e) İnanç ölçütü: inançlarda toplumsal olarak değişme gösteren bir diğer sosyal olgudur. Bir yerde inanç olan eylem bir başka yerde istismar olabilmektedir. Örneğin Sudan’da çocukların mayınlı araziye salınması, bu ülkede araziden sağ dönen çocuklar kahraman olurken ölenler şehit olarak ifade edilmektedir. Oysa birçok başka ülkede aynı durum bir istismardır.

1.5. Cinsel İstismar Türleri

Cinsel istismar birçok farklı şekilde yapılabilmektedir. Bu bağlamda literatür incelendiğinde cinsel istismara yönelik davranışlar birçok farklı şekilde sınıflandırılmıştır. Bu bağlamda Polat (2006)'ya göre cinsel istismar yedi faktör altında tanımlanmıştır.

- 1) Temas İçermeyen İstismar Türleri
- 2) Cinsel Dokunma
- 3) Cinsel sömürü
- 4) Başka istismar türlerini de içeren cinsel istismar: bir cinsel istismara bir başka cinsel istismar türünün de eklenmesidir.

1.5.1. Temas İçermeyen İstismar Türleri

- Seksi konuşmak: burada cinsel istismarda bulunan ya da buna yeltenen kişi çocuklara cinsel bir şeyler anlatır. Bu istismar türünde fail olan kişilerde seks hikâyeleri anlatır ve yorumlarda bulunur.
- Teşhir etmek: bu durumda istismarcı mağdura cinsel bölgelerini gösterir aynı zamanda mağdurun yanından mastürbasyonda yapabilir.
- Voyerizm: voyerizm röntgencilik olarak bilinmektedir. Bu istismarda istismarcı mağduru gizli ya da aleni olarak kendi cinsel tatmini için izler ya da gözetler.

1.5.2. Cinsel Dokunma

Bu istismarda mağdurun cinsel bölgelerine yapılan dokunma istismarı doğurmaktadır. Cinsel dokunma istismarına okşama ya da istismarcının kendisine de dokunulmasını istemesi de yer almaktadır. Cinsel dokunma istismarı mağdurun üzerinde elbisesi varken ya da yokken yapılabilir. Elbise varken de yapılabilecek cinsel dokunmalar istismar olarak değerlendirilir.

1.5.3 Cinsel Sömürü

Cinsel sömürü istismarında istismarcı mağdurla doğrudan cinsel ilişkiye girmemektedir. Ancak istismarcı çocuk üzerinden maddi kazanç elde etmektedir. Çocuğun cinsel olarak pazarlanması bu durumun en bariz örneğini oluşturmaktadır.

1.5.4. Başka İstismar Türlerini de İçeren Cinsel İstismar

Buraya kadar anlatılan istismar türlerinin birlikte yapıldığı ya da daha da çeşitlendiği vakalar olabilmektedir. Bu bağlamda cinsel bir istismara aynı zamanda psikolojik ya da fizyolojik bir aşağılama da eşlik edebilmektedir (Bayraktar, 2009).

1.5.4.1. Pedofili

Pedofili bazı yönleriyle cinsel istismardan ayrılmaktadır. Bu bağlamda ikisi arasındaki temel farklılık pedofilinin tıbbi ve klinik olarak bir tedavi gerektirmesidir. Pedofili davranışlarında bulunan faile ise pedofil denilmektedir. Pedofil, en azından 6 aylık bir süreçte bir ya da daha çok çocuğa cinsel yönden faaliyete bulunmak için bu yönde yoğun dürtüsel davranışlar geliştiren kimselere denilmektedir. Pedofili davranışların en öne çıkan özelliği tekrar eden nitelikte olmasıdır. Pedofil olan kişiler tedaviye yönelik bir eğilim göstermediklerinden dolayı bu tarz olayların meydana gelme sıklığına yönelik sağlıklı veriler elde edilememektedir (Erdoğan, 2010).

1.5.4.2. Ensest

Ensest en basit tanımıyla aile içinde yaşanan cinsel eylemdir. Evli olan çiftlerin dışında kalan diğer aile bireyleri arasından sözlü ya da sözsüz fiziksel ya da görsel olabilen cinsel eylemlerin tamamını kapsamaktadır. Bu tanım kapsamında anne-, baba, teyze, hala, amca, dayı ya da dede sayılabilir. Bu bağlamda üvey kardeşleri ve üvey anne-babayı da ekleyebiliriz (TBMM Kayıp Çocuklar Meclis Araştırması Komisyonu Raporu, 2010) .

1.6. Çocuk Cinsel İstismarını Açıklamaya Yönelik Yaklaşımlar

Psikoloji araştırmaları birçok farklı teori ya da yaklaşım diyebileceğimiz durumlarla açıklanmaktadır. Bu bağlamda birçok farklı araştırmacı cinsel istismarın psikolojik ya da diğer nedenlerini açıklarken farklı teorileri benimsemektedirler.

1.6.1. Psikanalitik Yaklaşım

Psikanalitik yaklaşım Freud'a ait olan çocuk ve bebek cinselliği üzerinden açıklamalar yapan kuramdır. Bu bağlamda Freud'un ifade ettiği Oidipus Kompleksi de önemli bir diğer alt yaklaşımı içermektedir.

Freud'a göre erkek bir çocuk annesinin sevgini kazanabilmek adına babasıyla bir rekabete girmektedir. Bu rekabet oidipal çatışma olarak tanımlanabilir. Freud'a göre erkek çocuk bu çatışmadan galip gelemese ileriki yıllarda kadınlara yönelik doğru davranış örüntüleri geliştiremeyebilir. Yine bu dönemden kaynaklanan şekliyle çocuklarda cinsel sapmalar da meydana gelebilir. Bu nedenle psikanalitik kurama göre çocuğa yönelik cinsel istismarda bulunan insanların, çocukluk dönemlerinde anneleriyle yoğun çatışmalar yaşayan kimseler olduğu aktarılmaktadır. Anne ile ilişki ve bağlanma sorunu yaşayan çocuklar yetişkin kadınlara yönelik de olumsuz cinsel tavır geliştirdiklerinden dolayı çocuklara yönelik sapmalar geliştirirler (Topçu, 2009).

1.6.2. Feminist Yaklaşım

Feminist yaklaşımın çıkış noktası feminizmin diğer sorunlara yönelik çıkış noktası ile aynıdır. Bu nokta erkeğin egemenliğinde ilişkilerin yürütülmesidir. Cinsel istismar ve enseste erkeğin yönlendirdiği bir şiddet türü olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla bu şiddetin mağduru çocuklar ya da kadınlar olmaktadır.

Erkek uyguladığı şiddet biçimiyle hem kadın hem de çocuklar üzerinden hâkimiyetini kurmak ister. Feminist kuramı benimseyen kişilere göre erkekler cinselliği de başlatan taraftır. Bu bağlamda erkekler öz- imge olarak adlandırılabilir. Erkeklerin çoğu zaman kadınların sadece itaat etmesini beklemektedir. Bu durumda bir erkek istismarcı için kadınlardan daha çok çocukları tercih ettiği görülmektedir. Aynı zamanda erkekler cinsellik için kendilerinden daha küçük kızları tercih edebilmektedir (Topçu, 2009).

1.6.3. Sosyal Kontrol Yaklaşım

Bu kurama göre insan doğası varoluşu itibariyle şiddete eğilimlidir. Bu bağlamda şiddet davranışları sergilemesi bir yönüyle doğaldır. Yine bu yaklaşım çerçevesinden insanların birçoğu diğerleri üzerinden hâkimiyet kurabilme adına şiddete başvurur. Ancak bu şiddeti uygulama dürtüsü doğal olsa da sınırlandırılabilir ya da engellenebilir. Bu bağlamda sosyal kontrol mekanizmaları önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal kontrol mekanizmaları doğru işlediğinde bu şiddet eylemleri kontrol edilebilmektedir. Ancak yine şiddete yönelik yapılan kontrol eylemleri bir sonraki şiddetinde tetikleyicisi olabilmektedir. Geline noktada sosyal kontrol mekanizmaları yerinden ve doğru kullanılmalıdır. Aksi takdirde bu şiddet eylemlerinden en çok etkilenen yine çocuklar olmaktadır (Akbaş & Sanberk, 2011).

1.6.4. Sosyal Öğrenme Yaklaşımı

Sosyal öğrenme yaklaşımını ortaya koyan kişi Albert Bandura (1977)'dir. Bandura'ya göre herhangi bir davranışın oluşmasında kişilerin gözlemleri önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle çocuklar gelişim dönemlerinde gözlemleyerek birçok davranışı öğrenmektedirler. Nitekim gözlemlenen her davranış çocuk tarafından model alma yoluyla öğrenilmektedir. Çocukların her model aldıkları davranış çevreden de ödül ya da ceza pekiştiriciyle kalıcılık sağlamaktadır. Ancak bu davranışlar cezalarla sonlandırılabilir (McLeod, 2011).

Sosyal öğrenme teorisini benimseyen kişiler bütün diğer davranışlarda olduğu gibi cinsiyete ilişkin davranışlarda da toplumsal hayattaki davranışlar etkili olmaktadır. Bu bağlamda cinsiyet rollerinin öğrenilmesinde toplumsal davranışlar kilit bir rol oynamaktadır. Ayrıca toplumsal hayatta kurulan tüm insan ilişkileri de önem kazanmaktadır.

Toplumsal hayatta belirleyici olan insan ilişkileri ise daha çok aile çevresinde, ilişkide olunan kurumlarda, karşı cins ilişkilerde ve farklı gruplarla yaşanan deneyimlerde gerçekleşmektedir. Sonuç olarak sosyal davranış yoluyla öğrenme bilimsel bir yaklaşımla ele alınıp denetlenmelidir (Akbaş & Sanberk, 2011).

Aile içindeki istismarı sosyal öğrenme teorisi çerçevesinde değerlendirdiğimizde ise ebeveynlerin çocuklara karşı görevlerini yerine getirmemesi, çocukların ailede beklenen aktifliği sağlayamaması olabilmektedir. Aynı zamanda aileden alınacak kötü modellerde istismarın sebebi olabilmektedir (Kaya & Eroğul, 2013). Cinsel istismara yönelik başkaldırıyı da sosyal öğrenme yaklaşımının içerisinde sayabiliriz (Terry & Tallon, 2004).

Buraya kadar ifade ettiğimiz yaklaşımlara ek olarak bir de Finkelhor (1984 akt. Akgül, 2015, 31)'un cinsel istismara yönelik dört faktörlü bir modeli bulunmaktadır. Bu modelin öncülleri aşağıda sıralanmaktadır:

1. Cinsel istismarın meydana gelmesini temsil edecek faktörler; biyolojik, psikopatolojik ve öğrenme kuramları açılarından geliştirilen yaklaşımları içermektedir.
2. Cinsel istismarın yaygınlığını azaltıcı veya ortadan kaldıracı içsel uyarılara yönelik faktörler; kültürel değerleri, bakış açılarını ve inançları içermektedir.

3. Toplumu doğru bir biçimde yönlendiremeyen kontrol merkezleriyle ilgili faktörler; cinsiyetler ve nesiller arasında güç farkı, erkek egemenliğine yönelik şiddet kültürü gibi faktörleri içermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, sosyal hizmet öğrencilerinin ve çalışanlarının aile içi şiddet ve cinsel istismar algılarının değerlendirilmesini anlamaya çalışmaktır. Araştırmada bu amaca ulaşabilmek adına aşağıdaki alt amaçlara da yer verilmiştir.

1. Aile içi şiddet ve cinsel istismar kavramlarını tanımlanması ve ülke özelindeki yerinin anlaşılması amaçlanmıştır.
2. Aile içi şiddet türlerinin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır.
3. Aile içi şiddetin ne gibi sonuçlar doğurabileceğine yönelik öngörüler sunmak amaçlanmıştır.
4. Cinsel istismarın çeşitleri neler olduğu ve nasıl farklar içerdiğini betimlemek amaçlanmıştır.
5. Çocuklara yönelik cinsel istismarı açıklayan yaklaşımlar hangileri olduğu tespit etmek amaçlanmıştır.

2.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Araştırmaya dair yapılan literatür taramalarında sosyal hizmet öğrencilerinin ve çalışanlarının aile içi şiddet ve cinsel istismar algılarının değerlendirilmesine yönelik kapsamlı bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Bu konuda yazılmış makaleler bulunmaktadır. Ancak teze yönelik farklı çalışmaların olduğu görülmüştür. Bu bağlamda çalışma literatürü zenginleştirmesi ve tamamlaması bakımından önemlidir. Yurt dışında bu araştırmaya benzer çalışmalar yapılmış olsa da kavramsal çerçevede de belirtildiği üzere istismar ve aile içi şiddet sosyo-kültürel değerler bağlamında farklılaşmaktadır. Dolayısıyla elde edilen veriler ülke gerçeğimiz açısından önem kazanmaktadır.

2.3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma sosyal hizmet İstanbul'da yaşayan bir grup sosyal hizmet çalışanı ve sosyal hizmetler bölümündeki öğrencilerin görüşleri ile sınırlıdır. Bu bağlamda

araştırmanın görüşme formundan elde edilen niteli verilerle de sınırlı olduğunu söyleyebiliriz.

2.4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma hem amacı bakımından hem de veri toplama süreçleri bakımından nitel bir yaklaşımın benimsendiği bir araştırmadır. Nitel araştırmalarda sayısal bilgilerden daha çok sözlü ve yazılı bilgiler yer almaktadır. Ayrıca bu araştırma deseninde olaylar ve olgular araştırma çerçevesi dikkate alınarak derinlemesine yapılmaktadır. Bu sebepten dolayı araştırmanın derinlemesine analiz ve yorum gerektirdiği düşüncesiyle nitel bir yaklaşım tercih edilmemiştir. Nicel yaklaşımlar daha genelleyici olurken nitel yaklaşımlar olguların anlaşılmasında daha öne çıkmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Görüşme formu üzerinden toplanan verilerin analiz edilmesinde ve olguların anlaşılmasında, yorumlanmasında nitel araştırma yaklaşımının daha yerinde olduğu görülmektedir. Bu yaklaşım çalışmanın bir bütünlük içerisinde anlaşılmasını da sağlamaktadır.

2.4.2. Araştırmanın Örnekleme

Nitel araştırmalarda örneklemin genişliğini ve kendisini çoğu zaman araştırmacının kaynakları belirleyebilmektedir. Bu bağlamda nitel araştırmalarda sonuçların genelleme kaygısı güdülmediği ancak örneklemin ilgili araştırmanın amacına yönelik olması gerekliliği bulunmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Bu araştırmada örnekleme yer alan katılımcılar tercih edilirken uygun örnekleme biçimi tercih edilmiştir. Uygun örnekleme zaman ve işgücü açısından örneklemin yakın yerlerden bulunmasını amaçlamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Ancak yine örnekleme katılımcılar tercih edilirken araştırmanın amacına uygun hareket edilmiştir. Bu bağlamda sosyal hizmet çalışanları ve öğrencileri araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Örnekleme 30 katılımcıya yer verilmiş bu katılımcıların 15'i öğrenci 15'i ise sosyal hizmet çalışanlarından oluşmuştur. Bununla birlikte çalışmanın İstanbul ili ile sınırlı kaldığını da ifade edebiliriz.

2.4.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. Nitekim nitel çalışmalarda veri toplama aracı araştırmanın amacına ve araştırmacının durumuna göre belirlenmektedir (Neuman, 2014). Görüşme formu nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilen veri toplama tekniklerindedir. Bu teknikle örnekleme yer alan katılımcıların olguya ya da konulara ilişkin kişisel bakış açıları ve değer yargıları analiz edilebilmektedir (Yıldırım & şimşek, 2008). Bu araştırmada da sosyal hizmet çalışanlarının ve ğrencilerinin aile içi şiddet ve istismar algıları değerlendirilmiştir.

Görüşme formu hem açıklayıcı hem tanımlayıcı sorulardan oluşmaktadır. Bu bağlamda aile şiddet ve istismar olgusunun nasıl anlamlandırıldığı, aile içi şiddetin ve istismarın neler olabileceği, hangi sonuçları doğurabileceği çerçevesinde sorular sorulmuştur. Ayrıca görüşme formunda sosyal hizmet çalışanlarının ve ğrencilerinin olguları nasıl anlamlandırıldığı üzerinde de durulmuştur.

2.4.4. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde öncelikle görüşme sorularının açık, anlaşılır ve araştırmanın amacına uygun olması gerekliliklerine dikkat edilmiştir. Açık uçlu olan sorular anlam sırasına göre sorulmuştur. Görüşme formunun doldurulması için yaklaşık 1 saat süre tanınmıştır. İstenildiği takdirde süre uzatılmıştır. Ayrıca bu süre zarfında katılımcılardan görüşme formunda dair gelen sorular titizlikle cevaplandırılmıştır. Toplanan veriler daha sonra analiz aşamasına getirilmiştir.

2.4.5. Verilerin Analizi

Araştırmalarda toplanan verilerin analiz edilmesi verilerin sistematize edilmesi gerekliliğindedir. Bu bağlamda nitel verilerin analizinde betimsel analiz ya da içerik analizi tercih edilmektedir. Bu araştırmada ise verilerin daha ayrıntılı analiz edilebilmesi bakımından betimsel analiz yapılmıştır (Yıldırım & şimşek, 2008).

Bununla birlikte çalışmaya katılan katılımcıların birleştikleri ya da ayrıldıkları yönler analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda yapılan mülakatlarda görüş farklılıkları ve genel düşünceye ters düşün farklılıklar da vurgulanmıştır. Bu bağlamda meslekte ya da çalışıyor olma aynı zamanda yaş ve cinsiyet farklılıklarına da dikkat edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu çalışmada 25 açık uçlu sorudan oluşan bir mülakat formu 15 öğrenci 15 sosyal hizmet çalışanı olmak üzere 30 katılımcıya uygulanmıştır. Mülakat metni aile algısını ölçmeye yönelik 5, aile içi şiddet algısını ölçmeye yönelik 10, aile içi istismar algısını incelemeye yönelik 10 sorudan oluşmaktadır.

Bu mülakatta çalışan ve öğrenciler arasındaki görüş farklılıkları, genel yorumlara ek olarak çıkan farklı fikirlere özellikle dikkat edilmiştir. Kıyaslamalar yapılırken bireylerin cinsiyetleri, mesleki durumları ve yaşları dikkate alınmıştır. 30 deneğin hepsinin birden ortak birleştiği noktalar vurgulanmıştır.

Aile içi şiddet ve aile içi istismar ortak ve benzer aile kavramına sahip bireyler için ne ifade etmektedir, nasıl algılanmaktadır ve ne derece önemsenmektedir gibi başlıklar bu bölüm altında önemsenmiş ve analiz edilmiştir. Denekler arası farklı görüşler, öncelikler ve kıyaslar çalışma içerisinde mevcuttur.

3.1. Demografik Bilgiler

DEMOGRAFİK BİLGİLER	Mesleki Tecrübe:	Cinsiyet:	Yaş:
ÇALIŞANLAR	Çalışan	Kadın	34
	Çalışan	Kadın	33
	Çalışan	Kadın	27
	Çalışan	Erkek	37
	Çalışan - yeni	Kadın	26
	Çalışan	Erkek	29
	Çalışan	Erkek	29
	Çalışan	Erkek	27
	Çalışan	Erkek	31
	Çalışan	Kadın	32
	Çalışan	Kadın	30
	Çalışan	Kadın	30
	Çalışan - yeni	Erkek	26
	Çalışan- yeni	Erkek	25
	Çalışan	Erkek	38
ÖĞRENCİLER	Okuyan - stajyer	Erkek	21
	Okuyan - stajyer	Erkek	20
	Okuyan - stajyer	Kadın	22
	Okuyan - stajyer	Erkek	20
	Okuyan	Erkek	20
	Okuyan	Kadın	20
	Okuyan	Kadın	19
	Okuyan	Kadın	19
	Okuyan	Erkek	21
	Okuyan - stajyer	Kadın	21
	Okuyan - stajyer	Erkek	21
	Okuyan - stajyer	Kadın	19
	Okuyan - stajyer	Erkek	20
	Okuyan	Erkek	19
	Okuyan	Kadın	19

Bu araştırma kapsamına giren çalışanların büyük çoğunluğu 5 seneden fazla mesleki tecrübeye sahip olduğunu ifade etmiştir. Buna ek olarak çalışan örnekleminin 8'i erkek 7'si kadındır. Öğrencilerin ise %50 ye yakın staj tecrübeli öğrencilerdir. 7 kadın 8

erkek öğrenci seçilmiştir. Katılımcıların yaş aralığı 19-34 dür. Genç bir örneklem seçilmiştir.

3.2. Katılımcıların Aile Algısı

Mülakat sorularının ilk 5 sorusu katılımcıların aile algısını ölçmeye yönelik sorulmuş sorulardır. Bu sorulara verilen cevaplar tablo 3.1.' de görülmektedir.

Tablo 3.1. Katılımcıların Aile Algısını Ölçmeye Yönelik Sorular (Çalışanlar)

Aile Algısını Ölçmeye Yönelik Sorular- (ÇALIŞANLAR)	1. Katılımcı	2. Katılımcı	3. Katılımcı	4. Katılımcı	5. Katılımcı	6. Katılımcı	7. Katılımcı	8. Katılımcı	9. Katılımcı	10. Katılımcı	11. Katılımcı	12. Katılımcı	13. Katılımcı	14. Katılımcı	15. Katılımcı
Sizce aile nedir?	Toplumun en küçük yapı birimi	Arasındaki kan bağı bulunan insanların topluluğu	Anne baba ve çocuklardan oluşan aile tüm kan bağı olanlarla beraber aile	Evlilik bağıyla bir araya gelmiş iki kişi ve kan bağı olan bireyler	Toplum içerisinde aynı ev ve ev bütçesini paylaşan bireyler topluluğu	Aile olmak demek toplum içerisinde ait olunan küçük gruptur	Nüfus kütüğünün -de insanları tabi olduğu topluluktur	2 kişinin evlenerek oluşturduğu birim	Kadın ve erkeğin birleşme - siyle meydana gelen oluşum	Toplum - un en küçük yapı taşıdır	Kan bağı olan bireylerin oluşturduğu küçük toplum birimi	Devlet tarafından onaylanan bir nikahla bir araya gelmiş kişilerin oluşturduğu toplumsal birliktelik ve topluluk çeşitidir.	Aile olmak için öncelikle devlet tarafında kıyılmış bir nikah bulunan 2 kişinin bir araya gelmesi gerekir. Buna ek olarak çocuklar ve akrabalarıdır	Aynı evi ve o ev içerisindeki sorumlulukları paylaşan insan topluluklarıdır	İnsanın toplumdaki yerini nüfus kütüğü ve cüzdanında gösteren kan bağıyla bağlı oldukları insanlar tarafından oluşturulmaktadır

Aile denilince aklınıza neler gelmektedir?	Birlik beraberlik dayanışma	İnsanların iyi ve kötü günde başvuracağı diğer insanlar	Aynı evi paylaşan insanlar	Kan bağı olan insanlar	Berber büyüdüğü kişiliğinin oluşmasına sebep olan insanlar topluluğu	İyi günde kötü günde bayramlarda bir arada bulunulan topluluğun en küçük birimi	Hayat arenasını beraber yürümen için seçilmiş insanlar	Anne, baba ve kardeşler ile diğer akrabalar	Bir kadın ve bir erkeğin bir araya gelmesiyle kurduğu insanın tabi olduğu topluluk	İnsanın bağlı olduğu en küçük yapı taşı	Kan bağı olan bireyler arasındaki dayanışma sevgi ve bağlılık ilişkisi	Yasal olarak ve kan bağıyla tabi olunan topluluğa duyulan sorumluluk	İnsanın birincil derece bağlı olduğu insanın topluluğu	Hayatta sorumlu insanlar topluluğu	Resmi ve kan bağıyla bağlandığı insanlar - la oluşturduğu birlik beraberlik ve sevgi bağı
Ailenin amaçları nelerdir?	İnsanlara aidiyet duygusu kazandırır-maktır	Kişileri bir yere bağlı hissettiren rek başı boşluğu önlemektir	Bireyin gelişimi esnasında onu yetiştiren insanlarla rının oluşturduğu topluluk-tur	Aile insanın toplum-daki yerini ve ileryen yaşlarda edineceği kişiliği belirleyen bağı olduğu en küçük birimdir	Ailenin amacı bireyler arasındaki dayanışma ve bağılıktır	Kişileri bir birime ait hissettiren yalnız hissetmemişini insanın kan bağı olan kişilerle bağılılık kurmasıdır	İyi günde kötü günde insan denen sosyal varlığın yalnız kalmasına sebep olma	Doğarken kendisine atanan ve uygun bulunan anne baba ve kardeşlerle ailesinin oluşması	İnsan oğlu sosyal-dir ve yalnızlık allaha mahsusdur. Aile insanoğlunun temel ihtiyacıdır	Aile bireyi koruyan yetiştiren büyüten yapı taşıdır	Bir bireyin toplum için yararlı olarak gelişmesini sağlamaktır	Ailenin amacı topluma bireyler yetiştir-mektir.	Ailenin amacı ait olduğu topluma dahil olacak bireyleri ailesine ve topluma yararlı bir birey olarak yetiştir-mektir	Toplum içerisinde bireyleri sınıflandırır-maktır	Bireye aidiyet duygusu kazandırır-maktır.
Ailenin çocuk ve ergen gelişimde rolü nedir?	Çocuğun fizyolojik psikolojik anlamda sağlıklı ve özgür bir birey olarak yetişmesinde ve davranış	Anne babanın tutarlı davranışlar sergilemesi, bakıma önem vermesi, iyi ilişkiler kurması	Aile içi kutuplaşmalar, kardeşlere olan farklı tutumlar, aşırı baskıcı anne baba modeli çocuğun gelişiminde büyük	Ailenin çocuk gelişiminde rolü çok önemlidir huzurlu bir ailede büyüyen birey kendine ve	Bir bireyin ailesinde n gördüğü davranışları büyüyen ce sergilemesi kaçınılmazdır,	Özgür ve saygı duyularak yetiştirilen bir çocuk özgürlüklere saygılı da bir birey	Bir çocuğun nasıl yetiştirildiği bir topluluğun nasıl oluşacağını gösterir. Ve bir çocuğun kim	ailenin çocuğa davranışı ve birbirine davranışı bir çocuğun gelişiminde ana etkindir.	Aile içi şiddeti kendisine veya başka bireyleri ne göre çocuk kesinlikle sorunla yetiştirecek gibi işleyen	Aile çocuk ve ergen gelişiminde birincil rol oynayan bir bireyi nakış gibi işleyen	Mutlu bireyler şüphesizlik mutlu ailelerde n çıkmaktadır.	aile çocuk gelişiminde etkili olduğu kadar çevresel faktörler büyüdüğü ülke ve şehirde	Aile bireyi yaşken eğer, onun etkisi kalıcı ve zor değişir.	Ailenin birey üzerinde etkisinin önemini ailesiz büyüyen bireylerdeki sorunlar araştır-	Ailenin bir birey yetiştirmedeki rolü okuldan sonra en önemli faktördür.

	- larının buna uygun şekillenmesinde anne babanın rolü çok büyüktür	ve özellikle de bakımının doğumdan ergenliğe kadar tek elden yapılması çok önemlidir.	tahribat yaratabilir	topluma yararlı olacaktır.	aile bireyin yapı taşıdır.	olacaktır.	olduğunun ailesinin kim olduğu gösterir		büyüyen çocuk kesinklikle mutlu bir birey olacaktır.	bir dikiş makinesidir.		bir o kadar etkilidir, ama aile birincil önemlidir denilebilir.		ma-larından görebiliriz.	
Ailenin Türk toplum yapısındaki yeri hakkında neler söyleyebilirsiniz?	Aile toplum içindeki en küçük fakat en önemli ve en değerli birimdir. Aile türk toplumunun ana unsurudur.	Türk toplumu tarihin her döneminde aile unsuru-kutsal sayılmıştır.	Türk aile yapısının kendine özgü özellikleri vardır. Bunlar gelenek, görenek, sevgi, saygı vb olarak özetlenebilir.	Aile yapısı Türk toplumun da bir yapı taşıdır. Yabancı ülkelerde 18 de kesildiği varsayılan bağ türk toplumun da ölene kadardır.	Aile Türk Toplumunda Bir süreye kadar bağlı kalınan yapı değil, ömür boyu tabi olduğun aittir.	Bazı toplumlarda aile çocuğu yetişirinceye kadar sorumludur, Türk Aile Yapısı bu şekilde değil-dir ve ömür-lüktür.	Türk toplu-munda aile birincil yöne-tim mercii-dir her birey büyük-lerine karşı sorumludur.	Türk toplu-munda aile kavramı Türk Tarihinden oba alışkan-lığından gelir, Türkler birlik halinde yaşa-mayı severler.	Türk toplu-mu sosyal yapıda bir toplum örneğidir, böyle toplumlarda aile olgusu kaçınılmazdır.	Türk toplu-munda aile demek insanların tabi olduğu onların kimliklerini belirleyen zümredir.	Türk toplu-munda aile demek bireyin şekillendiği, hayata hazır-landığı ortamdır.	Türk toplu-munda ailenin birey üzerindeki etkisi çevre koşullarından daha fazladır.	Aile bireyi dünyaya getirmekle kalmayıp onun dünyada n gidinceye kadar ki bütün hayatında ona eşlik eden yapısıdır.	Aile Türk Toplum u gibi istilacı ve savaşçı toplu-mlar için ordu ocağı-dir.	Türk toplu-munda aile temel yapı taşıdır.

Katılımcıların verdikleri cevaplardan hareketle aile algısı ve aile denince akla gelen şeyler; Yasal yollarla bir araya gelmiş bir kadın ve bir erkeğin oluşturduğu, buna çocuklar ekleyebildiği; anne, baba, kardeş, kuzenler, dayılar, teyzeler... kan bağıının bulunduğu bireylerle iletişim halinde olduğu aynı ev içerisinde ortak bir hayatı paylaşan insanlar topluluğudur. Aile denilince insanların aklına birlik, beraberlik, dayanışma ve paylaşım gelmektedir.

Ailenin amacı bu on beş kişilik deneğe göre topluma ve kendisine yararlı bireyler yetiştirmektir. Buna bağlı olarak çocuk ve ergen gelişiminde ailenin etkisinin öneminin bilincinde bir örneklem kümesine soruların iletildiği görülmektedir. Ortak kanı okuldan sonra bir bireyin gelişiminde en önemli faktörün aile olduğu kanısındadır. Bireyin nasıl bir ailede yetiştiği hemen hemen nasıl bir insan olacağının da göstergesidir aynı zamanda.

Türk toplumunda ise aile diğer toplumlara nazaran bireyi bir yaşına kadar yetiştiren değil, ölene kadar ondan sorumlu olan akrabalarıdır.

Tablo 3.2. Katılımcıların Aile Algısını Ölçmeye Yönelik Cevaplar (Öğrenciler)

Aile Algısını Ölçmeye Yönelik Sorular- (ÖĞRENCİLER)	1. Katılımcı	2. Katılımcı	3. Katılımcı	4. Katılımcı	5. Katılımcı	6. Katılımcı	7. Katılımcı	8. Katılımcı	9. Katılımcı	10. Katılımcı	11. Katılımcı	12. Katılımcı	13. Katılımcı	14. Katılımcı	15. Katılımcı
Sizce aile nedir?	Aile toplum içinde bir kadın ve bir erkeğin bir araya gelmesiyle başlatıldığı en küçük birimdir.	Aile demek kan bağı olan insanların aynı evde yaşamasıdır.	Aile aynı ev içinde yaşayan bağılı olan bireylerdir.	Aile yasal yollarla bir araya gelmiş iki kişinin oluşturduğu yuvadır.	Devlet nikahıyla bir araya gelmiş kişilerin oluşturulan toplumu birimi	Kan bağı olan herkes birbirinin ailesidir.	Anne baba ve çocuklardan oluşan aile yapısıdır.	Devlet nikahıyla beraber kurulan toplumu en küçük birimidir.	Kan bağı olan bireylerin aynı ev içerisinde yaşadıklarıdır.	Nüfus kütüğünde aynı ikametgahta görülen kişilerdir.	Bir kadın ve erkeğin evlenecek kurduğunu, birinci dereceden akrabalarının da dahil olduğu toplumdur.	Toplumun en küçük yapı taşlarıdır.	Evlenmiş insanların bir çatı altında yaşamalarıdır.	Bağılılık ve kan bağı olan insanların birliğidir.	Kan bağıyla ilişkisi olan aynı ikametgahta kayıtlı arasında bağılılık olan insanların birliğidir.
Aile denilince aklınıza neler gelmektedir?	Aile toplumda birlik ve beraberliğin sembolüdür.	Aile denilince aklıma ilk gelen bir toplumun yozlaşmamış olmasıdır.	Aile bağılılık ve aidiyetidir.	Aile demek sevdiğin insanların topluluğudur.	Aile denilince aklıma ilk gelen yalnız olmadımdır.	Aile denilince aklıma gelen kötü günde iyi günde yanlarına gidebileceğin sığınabileceğin bir liman geliyor aklıma.	Aile toplumun temel taşı, birlik ve beraberliğin simgesidir.	Aile denilince aklıma gelen evdir. Aile demek ne kadar uzağa gidersem gideyim yalnız olmamaktır.	Aile denilince aklıma gelen güvenlidir.	Aile demek sevgi demektir.	Benim ailem beni koruyacak sevecek insanlardır demektir.	Aile demek kan bağı olan bireyler ve birbirlerine karşı sorumluluklarıdır.	Aile denilince bağılılık ve sevgi geliyor aklıma.	Aile denilince aklıma gelen her hatam ve doğru da yanımda olacak insanlardır.	Aile sorumluluktur.

Ailenin amaçları nelerdir?	Ailenin amacı her bireyini korumaktır.	Ailenin amacı insanın nereye ait olduğunu göstermektedir.	Aile topluluğu ve insanlara yararlı bir birey yetiştirmeyi hedefler.	Ailenin amacı gayri meşru-yetiştirilme-dir.	Aile topluluğunun yozlaşmasını engellemek için vardır.	Ailenin amacı meşru yollarla bir araya gelmiş insan topluluklarıdır.	Bir ailenin kökünü gösterir.	Ailenin amacı topluluğun taşı olma-dır.	Ailenin amacı sosyal olan insan oğlunun yalnız kalmasıdır.	Aile kişiye aidiyet kazandırır.	Ailenin amacı topluluğa bireyi adreslemektir.	Ailenin amacı insan topluluğu kurmaktır.	Ailenin amacı koruyuculuktur.	Ailenin amacı meşrudur.	Aile bireyleri topluluğu kazanmayı amaçlar.
Ailenin çocuk ve ergen gelişiminde rolü nedir?	Çocuk ve ergen gelişiminde aile her şeydir.	Çocuk ve ergen gelişiminde aile okuldan önce gelir.	Bir çocuğun gelişiminde aile neyse çıkacak birey de odur.	Aile o kadar önemlidir ki katili katil yapan da şifacıyı şifacı yapan da ailedir.	En önemli şey huzurlu bir aile büyüme şifacılarıdır.	Eğer gelişiminde ailenin rolü kişinin genetik özelliklerinde de fazladır.	Eğer gelişiminde huzurlu ve sağlıklı şartları sağlanmış çocuklar rehabilite edilmezlerse toplum için zararlı bireyler olabilirler.	Bir çocuğun nasıl bir ailede büyüdüğü eşittir nasıl bir insan olduğu.	Ergenlik gibi tamamen dış etkenlere açık bir dönemde ailedeki her rol model çocuğun geleceğini aynasındır.	Bilinçsiz bir ailenin yetiştireceği çocukla bilinçli ailenin ki tabi ki aynı olmaz.	Her ne kadar yaradılışsal özellikler de etkili olsada bir çocuğun gelişiminde temel etken ailedir.	Aile ergen gelişiminde çok önemlidir.	Ergen gelişiminde en önemli faktörler aile ve okuldur.	Bir çocuğun gelişiminde önem sırasıyla 3 şeye bağlıdır ; aile, okul, genetik .	Aile ergen psikolojisinin birincil kaynağıdır.
Ailenin Türk toplum yapısındaki yeri hakkında neler söyleyebilirsiniz?	Aile türk toplumu için temeldir.	Aile türk toplumu gibi geleneksel ve köklerine bağlı toplumlarda muhtaktır.	Oba zihniyetinden gelen türk toplumu aile birliklerine aşina ve muhtaktır.	Aile bir toplumu yozlaşmaktan ve duygusuzlaşmaktan koruyan yegane şeydir.	Aile türk toplumu nda bir kutsaldır. Aile türk toplumu nda en büyük değerdir.	Türk toplumu geleneksel yapıdadır ve aileye önem verir.	Bu topluda aile temel kavramdır, biz bireysel bir toplumdur.	Toplu mu oluştur an aile, aileyi oluştur an bireylerdir.	Türk toplumunda ailenin yeri batı toplumlarından farklıdır bizde aile kavramı kutsaldır.	Türk toplumu için aile korunaklı bir yuva ve asla kopulama yacak bireyleri temsil eder.	Türk toplumunda aile sadece kan bağı bulunan bireyler değil birlikteliktir, dayanışmadır.	Bu toplumda ailenin yeri kuşkusuz önemlidir.	Aile kavramı na en çok önem veren toplulardan biridir.	Aile bu toplum için aynı evde yaşayan bireyler değil ömür boyu bağlı bireylerdir.	Aile demek bu toplumda birlik beraberliktir.

Öğrenci katılımcıların cevapları incelediğinde de aile nedir sorusunun etrafında yasal yollarla bir araya gelmiş insanların kurdukları hayat birlikteliği ve bundan doğan çocuklar olgusu göze çarpmaktadır. Aile denilince Türk insanın aklına dayanışma, birliktelik ve beraberlik gelmektedir.

Ailenin amacı öğrenciler için dayanışma, beraberlik her bireyini sahiplenme ve koruma anlamına gelmektedir. Çocuk aile ve ergen gelişimindeki rolü ise öğrenciler için de çalışan örnekleminden farklı bir şey ifade etmemektedir. Herkes ailenin buradaki rolünün çevreden de, okuldan da önemli olduğunu savunmaktadır.

Ailenin Türk toplumundaki yeri kutsal olarak ifade edilmektedir aile bu toplumda önemli bir kavramdır.

Aile kavramıyla ilgili sorular başlığı altında çalışanlar ve öğrenciler arasında genel algılama biçiminde farklılıklar görülmemekle beraber çalışan kesim için aile kavramının içini daha ziyade manevi kavramların, duygusal bağların doldurduğu görülürken öğrenciler ve daha gençler için daha analitik ifadelerin doldurduğu görülmektedir. Öğrenciler düşüncelerini ifade ederken daha sözlük dili kullanmaya eğilimlidirler.

3.3. Katılımcıların Aile İçi Şiddet Algısı

Tablo 3.3.a. Katılımcıların Aile İçi Şiddet Algısını İncelemeye Yönelik Cevaplar (Çalışanlar)

Aile İçi Şiddet Algısını İncelemeye Yönelik Sorular- (ÇALIŞANLAR)	1. Katılımcı	2. Katılımcı	3. Katılımcı	4. Katılımcı	5. Katılımcı	6. Katılımcı	7. Katılımcı	8. Katılımcı	9. Katılımcı	10. Katılımcı	11. Katılımcı	12. Katılımcı	13. Katılımcı	14. Katılımcı	15. Katılımcı
Aile içi şiddet denilince aklımıza neler gelmektedir?	Bu durum Genelde fiziksel şiddet olarak yorumlanırsa da, psikolojik şiddet, duygusal şiddet ve cinsel şiddet uygulanabilen şiddet türleridir.	Türkiye de yaşanan olmaması gereken durumlarıdan biride kadına ve çocuğa uygulanan şiddettir.	Genel olarak ekonomik düzeyi düşük kişilerde şiddet uygulaması daha çok görülse de yapılan araştırmalar son yıllarda gelir düzeyi yüksek, eğitim seviyesi yüksek kadımlara ve bu kişilerin çocuklarında da şiddet uygulanmaktadır.	Aile içi şiddet denildiğinde 2 türlü aklıma geliyor fiziksel ve psikolojik.	Aile içi şiddet anne babadan çocuklara, çocuklardan yaşlı anne babalara ve orta dereceden akrabalarından diğer aile bireylerine gelebilir.	Aile içi şiddet psikolojik şiddette başlıyıp cinsel istismar kadar uzanabilen korkunç bir süredir.	Aile içi şiddet öz aile bireyleri arasında olabileceğine inanmak istemediğimiz ama korkunç örnekler bulunan bir gerçekliktir.	Aile içi şiddet deyince küçüğe şiddet aklıma gelmektedir.	Aile içi şiddetin boyutları çeşitlidir, hedefleri de öyle.	Aile içi şiddet neyi şiddet olarak algıladığınıza bağlı olarak değişen bir kavramdır.	Artık eski usul terbiye yöntemlerinin bile uzmanlar tarafından şiddet olarak değerlendirildiği olabiliyor.	Şiddetin aile içinde sınırları Türkteki toplumunda tamamen şekillenmiş olmadığı için pek çok aile uyguladığı şeylerin şiddet olduğunu bile farkında değil.	Aile içi şiddet küçüğe büyüğe büyüğe küçüğü eşlerden birbirine olabilir.	Aile içi şiddet denilince aklıma ilk gelen en sinsi psikolojik şiddettir.	Şiddet kavramı zarar veren her davranış ve durumdur.

göstermektedir															
Aile içi şiddetin boyutları hakkında neler söyleyebilirsiniz?	Aile içi şiddetin boyutları değişmektedir.	Asıl soru aile içi şiddette nedenleri ve sonrasında yaşanan psikolojik sorunlardır.	Izofreni, paranoid bozukluk, antisosyal kişilik bozuklukları, alkol ve madde kullanımı gibi nedenler aile içi şiddetin nedenleri arasında dır	Boyutları da sıralanan nedenlere göre değişmektedir	Aile içi şiddetin boyutları çeşitlenebilir.	Boyut kavramı şiddetin hangi bireyler arasında ne şekilde olduğunu bağıdır.	En ağır bilanço ergenler ve çocuklar üzerinde uygulanmaktadır.	Aile içerisinde şiddetin boyutları Türk toplumunda kadınlar üzerinde yoğunlaşmaktadır.	Şiddetin boyutları ele alındığında üvey anne babaları ağır bilanço ortaya çıkabilmektedir.	Aile içi şiddetin boyutları hedefin kim olduğuyla alakalıdır.	Çocukların gördüğü şiddet toplumsal yapıyı bozmaya kadar gidebilir.	Aile içi şiddetin boyutları toplumlara yozlaştırabilir.	En korkunç senaryo cinsel istismara varan boyutlardır.	Duruma göre değişkenlik göstermektedir.	Bu boyutların irdelenmesi için nicel örnekler gerekir, aile içi şiddetin boyutları, bu şiddetlerin gizli kalmasında önütürü çoğunlukla ölçülemezdir.
Aile içi şiddetin çocuklara ve ergenlere olan etkisi üzerine neler söyleyebilirsiniz?	Ergenlik öncesi çocuklar da negatif duygularını daha açık belli edebilirler.	Bu yaş grubu çocuklar da en sık görülen etkiler; sosyal aktiviteye ilgi kaybı, anlama zorluğu, ikili ilişkilerden çekilme, asilik, huysuzluk, saldırı, dikkat çekme, vurma gibi	Aile içi şiddet çocuklar ister tanıklık etsin ister maruz kalsın aynı etkiye sebep olur.	Bazı ailelerde karı koca arasında şiddetin çocuğu ne kadar etkilediği farkedilmektedir.	Aile içi şiddet çocuk gelişiminde temel faktördür.	Bir çocuğun şiddet göremesi yetişmesi toplumu geleceği ne düşürür.	Uygulanmayan şiddetin çocuğa veya bireyler arasında farklı etkiler doğursa da aynı negatif orana sahiptir.	Aile içi şiddetin çocuklar üzerindeki bilançosu büyüktür.	Aile içi şiddet en çok ergen ve çocuklar da kalıcı psikolojik hasarlar bırakır.	Aile içi şiddet ister çocuğu ister görmediği yerde olsun çocuğun psikolojisi etkiler.	Geçimmemeyen ebeveynler bile çocuk psikolojisinde derin hasarlar bırakabilir.	Aile içi şiddetin hafif çocuk psikolojisinde.	Şiddetin sonuçları ağırdır.	Ergenler için en korkunç şey aile içindeki geçimsizlik ve sevgisizliktir.	Şiddet ortamında büyüyen bir çocuk potansiyel suçludur.

davranışlardır.															
Aile içi şiddetin anne ve babaya olan etkileri nelerdir?	Fikrim yok	Fikrim yok	Çocukla aynıdır	Ailedeki her birey için aynıdır	Fikrim yok	Birbiri arasında ise etkisi büyüktür	Şiddet her birey için aynıdır	Şiddetin adresinin önemi yoktur	Fikrim yok	Çocukla birdir	Fikrim yok	Etkileri büyüktür	Şiddetin etkisi her zaman kötüdür	Fikrim yok	Fikrim yok
Aile içi şiddetin ailenin (anne-baba-çocuklar) ilişkilerine olan etkileri üzerine neler söyleyebilirsiniz?	Olumsuz.	Olumsuz.	Değişken.	Olumsuz.	Değişken.	Genellikle olumsuz	Çoğunlukla olumsuz	Değişken.	Olumsuz.	Olumsuz.	Bağımlı ve olumsuz	Kötü ve olumsuz	Kötüdür.	Olumsuzdur.	Olumsuz.
Aile içi şiddetin fiziksel boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	Fiziksel boyut en kötü boyuttur.	Derin izler bırakır.	İyileşmesi zor etkiler bırakır.	Toplum yapısına bile etki eder.	Zorlu bir sürecin başlangıcıdır.	Tedavisi şarttır.	Fiziksel şiddete maruz kalmakta, tanık olmaktan aynı etkileri bırakacaktır.	Fiziksel şiddet en negatif tablodur.	Fiziksel şiddetin sonuçlarını ülke suç oranlarından görebiliriz.	Kalıcı hasarlar oluşur.	Kötüdür	Olumsuzdur.	Derin yaralar açar kapatması zordur.	Destek alınması gerekir.	Tedavisi şarttır.
Aile şiddetin psikolojik boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	Fiziksel boyuttan farkı yoktur.	En az fiziksel boyut kadar hırpalardır	Daha tehlikeli bile olabilir	Sonuçları ölçülemez derecede sıkıntılıdır	Çok farklı şeylere sebep olabilir.	Bir farkı yoktur.	Şiddetin her türü zarar verir.	Şiddet her türlü kötüdür.	Fiziksel şiddet kadar olmasa da etkileri kötüdür.	Aynı şey.	Şiddetin psikolojisi fizikseli yoktur hepsi aynıdır.	Etkileri daha sinsi ve kalıcı olabilir.	Yıpratıcıdır.	Zorlayıcıdır.	Fiziksel şiddet kadar yaradır.
Aile içi şiddetin babadan anneye uygulanma	Olumsuz.	Üzücü.	Travmatik.	Yıpratıcı.	Olmaması gereken.	Yaşamın amacı gereken	Olumsuz.	Olumsuz.	Çocuk için kabus.	Bir çocuğun başına gelebilecek en	Mutsuzluk sebebi.	En korkunç hafıza kaydı.	Çocuğun geleceğini	Olumsuz.	Olumsuz.

sını nasıl değerlendirirsiniz?										korkunç şey.			karartmak.		
Aile içi şiddetin anneden babaya uygulanması nasıl değerlendirilir?	Babanın anneye uygulamayı aynı.	Babanın anneye uygulamayı aynı.	Daha travmatik olabilir.	Şiddetin adresinin önemi yoktur.	Babanın anneye uygulamayı aynı.	Şiddetin adresi önemsizdir.	Babanın anneye uygulamayı aynı.	Olumsuzdur.	Babanın anneye uygulamayı aynı.	Derin izler bırakabilir.	Cinsiyet düşmanlığına sebep olabilir.	Kötüdür.	Babanın anneye uygulamayı aynı.	Olumsuzdur.	Babanın anneye uygulamayı aynı.
Aile içi şiddetin önlenmesinde neler yapılabilir?	Eğitim şart.	Aile içi eğitimler.	Eile sağlığı eğitimlerinin temelden başlaması.	Toplum eğitim merkezleri kurulmalı.	Yasa, yasa, yasa.	Yasal düzenlemeler sıklaştırılmalı.	Caydırıcı cezalar getirilmeli.	Aile takip dedektiflikleri kurulmalı.	İnsanlar yetkililerce bilinçlendirilmeli.	En önemlisi bilinçlenme.	Eğitim. Suç engellenmesi değil suça meyilli bireylerin yetişmemesi sağlanmalıdır.	Eğitim ve yasa.	Eğitim olmalı ve yasal düzenlemeler getirilmeli.	En önemlisi hukuk.	Hukuk hakları korumalı.

Çalışma göstermektedir ki aile içi şiddet adresi kim olursa olsun, fiziksel veya psikolojik çocuk hayatına derin yaralar açan düzeltilmesi ve tedavisi zorlu bir sızıntıdır. Aile içi şiddet denilince insanların aklına gelen birincil şey konunun zorluğudur.

Çalışanlar üzerinde yapılan bu aile içi şiddete ait ilk tablo Türk insanının yavruya şiddet noktasında ne kadar hassas olduğunu açıkça gözler önüne sermiştir. Ergen psikolojisi üzerindeki sonuçlar hemen hemen tüm katılımcılar tarafından çok önemsenmiştir. Fiziksel ve psikolojik boyut arasında pek bir fark görülmemiş ikisi de eşit zarar kapasitesinde değerlendirilmiştir. Yine aynı şekilde şiddetin anneden babaya ya da babadan anneye uygulanması arasında katılımcılar hiçbir fark görmeyip ergen psikolojisinde eşit değerde yaralar açabileceğini savunmuşlardır.

Şiddeti önleme noktasında ise 15 seçilen kişi 2 ortak noktada birleşmiştir. Eğitim ve hukuk. Yani insanların genel kanısı: Temelden bilinçlendirmek ve şiddete eğilimi azaltmaya çalışmak öte taraftan da hukuk düzenlemeleriyle caydırıcı bir tavır sergilemek ve takip edilmesidir.

Tablo 3.3.b.Katılımcıların Aile İçi Şiddet Algısını İncelemeye Yönelik Cevaplar (Öğrenciler)

Aile İçi Şiddet Algısını İncelemeye Yönelik Sorular- (ÖĞRENCİLER)	1. Katılımcı	2. Katılımcı	3. Katılımcı	4. Katılımcı	5. Katılımcı	6. Katılımcı	7. Katılımcı	8. Katılımcı	9. Katılımcı	10. Katılımcı	11. Katılımcı	12. Katılımcı	13. Katılımcı	14. Katılımcı	15. Katılımcı
Aile içi şiddet denilince aklımıza neler gelmektedir ?	Aile içi şiddet aile içerisinde bireylerin veya anlaşamama durumu dur.	Aile içi şiddet denilince bireyler arası psikolojik veya fiziksel şiddeti anlamakta yım.	Bireylerin aile içerisinde kendi akrabalara uyguladıkları şiddet bundan etkilenen diğer bireylerin durumu dur.	En büyük aile içi şiddettir.	Aile içi şiddet akraba bağı bulunan bireyler arasında ki fiziksel ve psikolojik problemlerdir.	Şiddet kavramı insana verilen zarardır, aile içinde olan aile içi şiddettir.	Üvey öz fark etmeksizin aile bireylerinin birbirlerine verdiği zarara aile içi şiddet denilir.	Aile içi şiddet kavramı karı koca veya çocuklara uygulan zulümlerdir.	Bir aile içinde şiddet tüm kavga ve tartışmalar girer.	Aile bireylerinin birbirine uyguladığı tüm negatif davranışlar aile içi şiddettir.	Aile içinde yaşanan bütün tatsız olaylar bir çeşit aile içi şiddettir.	Aile sorunlarının bireylerin birbirlerine psikolojik veya fiziksel zarar verme boyutlarına ulaşması aile içi şiddeti ifade eder.	Bireyler arası şiddet aile içi şiddettir.	Psikolojik ve fiziksel şiddet aile içinde gerçekleşen aile içi şiddete girer.	Aile içi uyumsuzluklar aile içi şiddettir.
Aile içi şiddetin boyutları hakkında neler söyleyebilirsiniz?	Aile içi şiddetin boyutları kimler arasında olduğuna göre değişir.	Boyutlar şiddetin türüne göre değişir.	Boyutları ve sonuçları aile içinde şiddetin tür ve kimler arasında olduğuna bağlıdır.	Bu boyut şiddetin kime nasıl uygulandığına bakar.	Toplumlar ve yasalara göre değişir.	Caydırıcı cezaları olmadığı ülkelerde tablo karanlıktır.	Çocuklara uygulanan işler değişir.	En kötü boyutu çocukları etkileyen boyuttur.	Boyutları çocuklara verdiği zarar ile ilişkilidir.	Boyutları çocuk ve kadınlar tarafından verildiği zarar ile ilişkilidir.	Aile içi şiddetin boyutu cinayetlere kadar varabilir.	Fiziksel darp aile içi şiddetin müdahale edilmesi gereken boyuttur.	Psikolojik şiddet başlangıçta müdahale edilmesi gereken boyuta ulaşır.	Aile içi şiddetin boyutu kadın cinayetlerinden ölçülebilir.	Aile içi şiddetin boyutu ülkedeki suç oranlarından görülebilir.
Aile içi şiddetin çocuklara ve ergenlere olan etkisi	Çok olumsuzdur.	Telifsizdir.	Olmaması gerekenidir.	Sağlıksız gelecek nesillerin sebebidir.	Psikolojik sorunlu bireylerin	Çocukların sağlıksız ortamda büyüyor	Küçüklükten açılan derin yaralar ilerleyen yaşlar	Onarımları zordur.	Zor telafi edilebilir hasarlar	Üzücü bir tablodur, gelecek nesilleri	Çocuklardaki etki her zaman daha kalıcı ve kötüdür.	Çocuklarda kalan her negatif etki	Telifsiz zordur.	Düzeltilmesi zordur.	Çocuklar için de toplum için de etkileri

üzerine neler söyleyebilirsiniz?				sebebidir.		ek mutsuz birer birey olarak yetişmelerine sebep olur		için de zor düzeltilebilir hal alır		bırakıcıdır.		de etkiler.		geleceğe atılmış bir bombadır.		büyüktür.	
Aile içi şiddetin anne ve babaya olan etkileri nelerdir?	Yorumsuz	Fikrim yok	Çocuklarla aynıdır	Çocuklarla aynıdır	Herkes için oolumsuzdur	Herkesi eşit etkiler	Fikrim yok	Eşit etkiler	Çocuklar için neyse anne baba için de odur	Zorlayıcıdır	Üzücüdür	Negatiftir	Tüm aile bireyleri için aynıdır	Hırpalayıcıdır	Zordur.		
Aile içi şiddetin ailenin (anne-baba-çocuklar) ilişkilerine olan etkileri üzerine neler söyleyebilirsiniz?	Travmatik	Tatsız.	Üzücü.	Yıkıcı.	Telifsiz	Yıpratıcı	Olumsuz.	Olumsuz.	Olumsuz.	Yıkıcı ve düzeltilmesi zor.	Kurtarılması zor.	Telifsiz zor	Olumsuz.	Travmatik sonuçları olan	Olmaması yaşanması gereken		
Aile içi şiddetin fiziksel boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	En şiddetli ama tespit edilebilirliği açısından avantajlı olan boyuttur.	Karşılaşıldığında devletin uygulamaları ve hukukun yaptırımını önemlidir.	Fiziksel şiddet vahşettir cezasız kalmamalıdır	İnsanlar fiziksel şiddet konusunda çok küçüklükten yetiştirilmiştir.	Eğitim o kadar önemlidir ki şiddetsizlik eğitimi temelde verilmelidir.	Olduktan sonra tahribatının fiziksel ve manen giderilmesi zordur.	Fiziksel boyut görünen boyuttur, psikolojik olanı daha kötüdür.	Fiziksel boyut ölçülebilir olandır, ya psikolojik?	Fiziksel boyut tamamı yeter noktasıdır	Müdahale edilmesi gereken noktadır.	Aile koruyuculuğunun devreye girmesi gereken aşama fiziksel şiddet aşamasıdır	Fiziksel şiddetin boyutu hastanelik olmaktan ölçülmüştür. Psikolojik şiddetin başlar	Fiziksel şiddet bağırmağa başlar.	İlk fiziksel müdahalede önüne kesilmelidir.	Cinayete kadar uzayabilen hemen müdahale edilmesi gereken çok riskli bir pozisyon dur.		

Aile şiddetin psikolojik boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	Fiziksel şiddette hafif değildir	Fiziksel şiddette aynı zararı verir	Fiziksel şiddette daha tehlikelidir	Tespiti daha zordur.	Sinsidir ve çok tehlikelidir.	Fark etmeden de yapılabilir.	Fiziksel şiddetten daha büyük sonuçlara sebep olabilir.	Daha zor tespit edilir telafisi de daha zordur.	Etkileri büyüttür.	Olumsuz düşünüyorum.	Üzücü ve dramatiktir, tespit edilememektedir ispatlanmaktadır.	İspatlanması çok zor olduğu için kontrol altına alınması zordur.	İspatı ve telafisi zordur.	Fiziksel şiddetle etkisi aynıdır	Fiziksel şiddet kadar kötüdür.
Aile içi şiddetin babadan anneye uygulanmasını nasıl değerlendirirsiniz?	Kimden kime olduğunun önemi yoktur hertürlü kötüdür.	Kalıcı hasarlar bırakır.	Kadına şiddet örneğidir	Kadına şiddettir çocuğu da etkiler.	Kadın cinayetlerinin temelidir.	Şiddetin kimsen kime uygulandığı önemsizdir.	Tüm şiddet türleri kadar kötüdür.	Şiddet her türlü kötüdür.	Yönü fark etmez şiddet kötüdür.	Kadına şiddet örneğidir.	Çocuğu olumsuz etkiler.	Şiddet her bakımdan kötüdür.	Şiddetin kimsen kime uygulanması değil uygulanması engellenmesi gerektirir.	Kadına şiddet aile içi şiddet oranları içerisinde en yüksekidir.	Üzücüdür, engellenmesi için bir takım çalışmalar mevcuttur.
Aile içi şiddetin anneden babaya uygulanmasını nasıl değerlendirirsiniz?	Diğerinden farkı yoktur	Aynıdır	Diğeri ile aynıdır	Bir farkı yoktur ama çok rastlanmaz	Orni daha düşüktür ama bir farkı yoktur	Şiddetin kimsen kime olduğu önemsizdir	Şiddet kimsen kime olursa olsun engellenmeli	Böyle bir şey duydum.	Daha nadir rastlanır ama her türlü kötüdür	Olması gerekenidir	Şiddetin tarafı olmaz	Şiddetin cinsiyeti ve çeşiti yoktur.	Engellenmelidir bir farkı yoktur	Aynı üzücülüktedir	Çocuğu aynı derecede etkiler.
Aile içi şiddetin önlenmesinde neler yapılabilir?	Yasalar düzenlenmeli	Hukuksal yaklaşım getirilmeli	eğitim	Eğitim ve hukuk	Eğitim ve yasa	Temel şiddetsiz toplum eğitimi olmalı	Hukuk önemli	Caydırıcı cezalar gerek.	Çocukluktan eğitim verilmesi	Eğitim herşeydir	Aile eğitimleri olmalı	Şiddetin sınırı yasalarca iyi çizilmeli	Tabiki hukuk	Eğitim de hukuk da gerekli	Başta eğitim sonra yasalar

Aile İçi Şiddet Algısını İncelemeye Yönelik Sorular- (ÖĞRENCİ LER)	1. Katılımcı	2. Katılımcı	3. Katılımcı	4. Katılımcı	5. Katılımcı	6. Katılımcı	7. Katılımcı	8. Katılımcı	9. Katılımcı	10. Katılımcı	11. Katılımcı	12. Katılımcı	13. Katılımcı	14. Katılımcı	15. Katılımcı
Aile içi şiddet denilince aklınıza neler gelmektedir?	Aile içi şiddet aile içerisinde bireylerin anlaşamama durumu.	Aile içi şiddet denilince bireyler arası psikolojik veya fiziksel şiddeti anlamaktayım.	Bireylerin aile içerisinde kendi akrabalarına uyguladıkları şiddet ve bundan etkilenen diğer bireylerin durumu.	En büyük şiddet aile içi şiddettir.	Aile içi şiddet akraba bağları bulunan bireyler arasında fiziksel ve psikolojik problemlerdir.	Şiddet kavramı insana verilen zarardır, aile içinde olan aile içi şiddettir.	Üvey öz etmeksizinin aile bireylerinin birbirlerine verdiği zarara aile içi şiddet denilir.	Aile içi şiddet kavramı karı koca veya çocuklara uygulanmaz.	Bir aile içinde şiddet tüm kavga ve tartışmalar girer.	Aile bireylerinin birbirine negatif davranışlar aile içi şiddettir.	Aile içinde yaşanan bütün tatsız olaylar bir çeşit aile içi şiddettir.	Aile sorunlarının bireylerin birbirlerine psikolojik veya fiziksel zarar vermesine ulaşması aile içi şiddeti ifade eder.	Bireyler arası şiddet aile içi şiddettir.	Psikolojik ve fiziksel şiddet aile içinde gerçekleşen aile içi şiddet girer.	Aile içi uyumsuzluklar aile içi şiddettir.
Aile içi şiddetin boyutları hakkında neler söyleyebilirsiniz?	Aile içi şiddetin boyutları kimler arasında olduğuna göre değişir.	Boyutlar şiddetin türüne göre değişir.	Boyutları ve sonuçları aile içinde şiddetin türü ve kimler arasında olduğuna bağlıdır.	Bu boyut şiddetin kime nasıl uygulandığına bakar.	Toplumsal ara ve yasalara göre değişir.	Caydırıcı cezaların olmadığı ülkelerde tablo karanlıktır.	Çocuklara uygulandığında işler değişir.	En kötü boyutu çocukları etkileyen boyuttur.	Boyutları çocuklara verdiği zarar ile ilişkilidir.	Boyutları çocuk ve kadınlar tarafından verildiği zarar ile ilişkilidir.	Aile içi şiddetin boyutu cinayetlere kadar varabilir.	Fiziksel darp aile içi şiddetin müdahale edilmesi gereken boyuttur.	Psikolojik şiddetten başlayarak müdahale edilmesi gereken boyuta ulaşır.	Aile içi şiddetin boyutu kadın cinayetlerinden ölçülebilir.	Aile içi şiddetin boyutu ülkedeki suç oranlarından görülebilir.

Aile içi şiddetin çocuklara ve ergenlere olan etkisi üzerine neler söyleyebilirsiniz?	Çok olumsuzdur	Telifsizdir.	Olmanası gerekenidir	Sağlıksız gelecek nesillerin sebebidir.	Psikolojik sorunlu bireylerin sebebidir.	Çocukların sağlıklı bir ortamda büyüyer ek mutsuz birer birey olarak yetişmelerine sebep olur	Küçüklükten açılan derin yaralar ilerleyen yaşlar için de zor düzeltilebilir hal alır	Onarımları zordur.	Zor telafi edilebilir hasarlar bırakıcıdır.	Üzücü bir tablodur, gelecek nesilleri de etkiler.	Çocuklardaki etki her zaman daha kalıcı ve kötüdür.	Çocuklarda kalan her negatif etki geleceğe atılmış bir bombadır.	Telifsiz zordur.	Düzeltilmesi zordur.	Çocuklar için de toplum için de etkileri büyüktür.
Aile içi şiddetin anne ve babaya olan etkileri nelerdir?	Yorumsuz	Fikrim yok	Çocuklarla aynıdır	Çocuklarla aynıdır	Herkes için olumsuzdur	Herkesi eşit etkiler	Fikrim yok	Eşit etkiler	Çocuklar için neyse anne baba için de odur	Zorlayıcıdır	Üzücüdür	Negatifdir	Tüm aile bireyleri için aynıdır	Hırpalayıcıdır	Zordur.
Aile içi şiddetin ailenin (anne-baba-çocuklar) ilişkilerine olan etkileri üzerine neler söyleyebilirsiniz?	Travmatik	Tatsız.	Üzücü.	Yıkıcı.	Telifsiz.	Yıpratıcı	Olumsuz.	Olumsuz.	Olumsuz.	Yıkıcı ve düzeltilmesi zor.	Kurtarılmazı zor.	Telifsiz zor	Olumsuz.	Travmatik sonuçları olan	Olmanası yaşanması gereken
Aile içi şiddetin fiziksel boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	En şiddetli ama tespit edilebilirliği açısından avantajlı olan boyuttur.	Karşılaşıldığında devletin uygulaması ve hukukun yaptırımını önemlidir.	Fiziksel şiddet vahşettir cezasız kalmamalıdır	İnsanlar fiziksel şiddet konusunda çok küçüklükten yetiştirilmiştir.	Eğitim o kadar önemlidir ki şiddetsizlik eğitimi temelinde verilmelidir.	Olduktan sonra tahribatının fiziksel ve manen giderilmesi zordur.	Fiziksel boyut görünür, psikolojik olanı daha kötüdür.	Fiziksel boyut ölçülebilir olandır, ya psikolojik?	Fiziksel boyut tamamı yeter noktasıdır	Müdahale edilmesi gereken noktadır.	Aile koruyuculuğunun devreye girmesi gereken aşama fiziksel şiddet aşamasıdır	Fiziksel şiddetin boyutu hastanelik olmaktan ölçülmüştür. Psikolojik şiddetle başlar	Fiziksel şiddetle başlar.	İlk fiziksel müdahale de önüne kesilmelidir.	Cinayete kadar uzayabilen hemen müdahale edilmesi gereken çok riskli bir pozisyonudur.

Aile şiddetin psikolojik boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	Fiziksel şiddette hafif değildir	Fiziksel şiddette aynı zararı verir	Fiziksel şiddette daha tehlikelidir	Tespiti daha zordur.	Sinsidir ve çok tehlikelidir.	Fark etmeden de yapılabilir.	Fiziksel şiddetten daha büyük sonuçlara sebep olabilir.	Daha zor tespit edilir telafisi de daha zordur.	Etkileri büyüttü.	Olumsuz düşünüyorum.	Üzücü ve dramatiktir, tespit edilememektedir ispatlanmaktadır.	İspatlanması çok zor olduğu için kontrol altına alınması zordur.	İspatı ve telafisi zordur.	Fiziksel şiddetle etkisi aynıdır	Fiziksel şiddet kadar kötüdür.
Aile içi şiddetin babadan anneye uygulanmasını nasıl değerlendirirsiniz?	Kimden kime olduğunun önemi yoktur hertürlü kötüdür.	Kalıcı hasarlar bırakır.	Kadına şiddet örneğidir	Kadına şiddettir çocuğu da etkiler.	Kadın cinayetlerinin temelidir.	Şiddetin kimsen kime uygulandığı önemsizdir.	Tüm şiddet türleri kadar kötüdür.	Şiddet her türlü kötüdür.	Yönü fark etmez şiddet kötüdür.	Kadına şiddet örneğidir.	Çocuğu olumsuz etkiler.	Şiddet her bakımdan kötüdür.	Şiddetin kime kime uygulanması değil uygulanması engellenmesi gerektirir.	Kadına şiddet aile içi şiddet oranları içerisinde en yüksekidir.	Üzücüdür, engellenmesi için bir takım çalışmalar mevcuttur.
Aile içi şiddetin anneden babaya uygulanmasını nasıl değerlendirirsiniz?	Dierinden farkı yoktur	Aynıdır	Diğeriyle aynıdır	Bir farkı yoktur ama çok rastlanmaz	Orni daha düşüktür ama bir farkı yoktur	Şiddetin kimden kime olduğu önemsizdir	Şiddet kimden kime olursa olsun engellenmeli	Böyle bir şey duydum.	Daha nadir rastlanır ama her türlü kötüdür	Olması gerekenidir	Şiddetin tarafı olmaz	Şiddetin cinsiyeti ve çeşiti yoktur.	Engellenmelidir bir farkı yoktur	Aynı üzücülüktedir	Çocuğu aynı derecede etkiler.
Aile içi şiddetin önlenmesinde neler yapılabilir?	Yasalar düzenlenmeli	Hukuksal yaklaşım getirilmeli	Eğitim	Eğitim ve hukuk	Eğitim ve yasa	Temel şiddetsiz toplum eğitimi olmalı	Hukuk önemli	Caydırıcı cezalar gerek.	Çocukluktan eğitim verilmesi	Eğitim herşeydir	Aile eğitimleri olmalı	Şiddetin sınırı yasalarca iyi çizilmeli	Tabiki hukuk	Eğitim de hukuk da gerekli	Başta eğitim sonra yasalar

Çalışma göstermektedir ki aile içi şiddet konusunda öğrencilerin de fikirleri çalışanlarla yine paralellik göstermektedir. Adresi kim olursa olsun, fiziksel veya psikolojik şiddet çocuk hayatına telafisi zor zararlar verir. Öğrencilerin cümle yapıları daha basit olmakla beraber anlattıkları ana fikirler aynıdır; aile içi şiddet denilince insanların aklına gelen birincil şey konunun zorluğudur.

Şiddeti önleme noktasında ise eğitim ve hukuk cevapları yine ağır basmıştır. Yani insanların genel kanısı: Temelden bilinçlendirmek şiddete eğilimi azaltmaya çalışmak öte taraftan da hukuk düzenlemeleriyle caydırıcı bir tavır sergilemek ve takip edilmesidir.

Bu noktada çalışanlar ve öğrenciler arasında bir fark belirtmek gerekirse çalışanlar arasında aile içi şiddetin önlenmesinde caydırıcı yasalar ve cezalar fikrinden farklı olarak toplumsal bir çözüm olarak suça meyilli insanların yetiştirilmesinin azaltılması da önerilmiştir.

3.4. Katılımcıların Aile İçi İstismar Algısı

Tablo 3.4.a Katılımcıların Aile İçi İstismar Algısını İncelemeye Yönelik Cevaplar (Çalışanlar)

Aile İçi İstismar Algısını İncelemeye Yönelik Sorular- (ÇALIŞANLAR)	1. Katılımcı	2. Katılımcı	3. Katılımcı	4. Katılımcı	5. Katılımcı	6. Katılımcı	7. Katılımcı	8. Katılımcı	9. Katılımcı	10. Katılımcı	11. Katılımcı	12. Katılımcı	13. Katılımcı	14. Katılımcı	15. Katılımcı	
Aile içi istismar denilince aklınıza neler gelmektedir ?	İstismar kelime anlamı iyi niyet suiistim ali ve sömürme dir, aile içinde uygulanı şımı da bu anlamları içerir.	Aile içi istismar denilince duygusal ve fiziksel istismar akla gelmektedir.	İstismarın çeşitleri olsa da aile içi istismar denilince akla gelenler çok sevimli değildir.	Aile içi istismar denince aklıma gelenler çok negatif bir tablo.	Aile içi istismar, duygusal, fiziksel, cinsel istismar olarak biliyorum.	Çeşitlerine göre zararları değişmektedir.	Çok hassas ve sıkıntılı bir konu aile içi istismar.	Çok geniş bir kümeyi temsil etmekte beraber cinsel istismar boyutu felaket ve önlenmeye çalışılmaktadır.	Aile içi istismar denince akla gelen çeşitli sömürme kavramlarıdır. Bir aile içinde birisini ekonomik sömürmek de cinsel istismardır, çok geniş ve problemleri bir konudur.	Aile içi istismar demek suiistimalin aile bireyleri arasında yapılmasıdır.	İstismarın suiistimal anlamı taşımaktadır ve her çeşit suiistimal buna girer, aile bireyleri arasında ki suiistimal aile içi istismardır.	Aile içi istismar deyince akla ilk gelen çocuklara uygulanmaktadır.	Aile içi istismarın aile içi suiistimaldir.	Aile içi istismarın aile içi suiistimaldir.	Aile içi istismarın aile içi suiistimaldir.	Aile içinde birine istemeden yapılan her şey onun istismar etmektedir.
Aile içi istismarın boyutları hakkında neler	Aile içi istismarın boyutları	Aile içi istismarın da sınırları cinseldir.	Her ne kadar duygusal fiziksel istismarlar	Aile içinde istismarın boyutu çocuklara ve küçüklere	Aile içi istismarın boyutu kanıtlanabilir.	Birçok istismar kanıtlanamamaktadır bu boyut en	Pasif istismar da çok tehlikelidir,	İstismarın boyutları şiddeti	İstismarın boyutu türüne bağlıdır.	İstismarın boyutu kanıtlanabilirliğine bağlıdır.	İstismarın boyutu istismar gören bireyin	Aile içi istismarın boyutları kız	Aile içi istismarın hangi çeşidi olursa	Aile içi istismarın çocuğa yapılınca	Aile içi istismarın boyutları	

söyleyebilir sınız?	çeşitine bağlıdır.	istismar dır.	arda kötü olsa da olayın cinsel istismar boyutu kabul edilemez dir.	yapıldığında keskinleşme ktedir.	rlğine bağlıdır.	tehlikeli olandır.	psikolojik problemleri olan toplumlar vardır.	ne bağlıdır.			sesini çıkartma sına bağlıdır.	erkek çocuk ayırma an çocuğa yapıldığı nda değişir.	olsun yanlış olsa da cinsel boyutu kabul edilemez ezdir.	üzücü bir hal alır.	arı cinayet noktasına geldiğinde değişir.
Aile içi istismarın çocuklara ve ergenlere olan etkisi üzerine neler söyleyebilirsiniz?	Herkes için kötüdür	Kötüdür	Olumsuzdur	Telifisi zordur.	Çocuklar için daha yıkıcıdır.	En kötü tablodur.	Olabilecek en kötü etki çocuklaradır	Olumsuz bir etkidir	Üzücü bir etkidir	Olmaması gereken bir etkidir.	Olumsuzdur.	olumsuzdur	Üzücü etkileri vardır.	Düzeltilmesi zor etkiler bırakır	Tedavisi zor hasarlar bırakabilir
Aile içi istismarın anne ve babaya olan etkileri nelerdir?	Fikrim yok	Aynıdır	Aynıdır	Fikrim yok	Aynıdır.	Fikrim yok	Aynıdır	Herkes için etkileri aynıdır	Etkisi kişiye göre değişmez	Aynıdır.	Fikrim yok.	Fikrim yok.	Etkiler aynıdır.	Değişmez.	Aynı etkiler sebeptir.
Aile içi istismarın ailenin (anne-baba-çocuklar) ilişkilerine olan etkileri üzerine söyleyebilirsiniz?	Tamamen olumsuzdur güvenin sarsıldığı aile birliğini bozulduğu bir ortam konusudur.	Aile içi istismar bir aile içerisinde güven ve sevgi bağı bırakmaz yapılan da, suçludur bu sebeple sessiz kalan da birbirlerine saygı ve sevgilerini kaybeder.	Aile içi istismar da istismarı yapan kadar sessiz kalanlar da suçludur bu sebeple istismar olan bir aile içinde huzur beklenmez.	Aile içi istismar bütün aile dağıtabilir.	Aile içi istismarın varlığı ve buna sessiz kalınması o aile kurumunun bittiği anlamına gelir.	Aile içi istismar olan bir ailede aile kavramı olamaz.	Aile içi istismar aile için huzuru sonudur.	Aile içi istismarın olduğu yerde bireyle arasında ailelik bağının kaldığı düşünülmez.	Aile içi suiistimal aile bireyleri arasında koparabilir nadir etkenlerdendir.	Aile bireyleri için var olan bir suiistimal ve herkes tarafından bilinmesi cezalandırılıp suiistimal bitirilmediği sürece herkesin birden suçudur.	Aile içi istismar aile bireyleri arasında onarılmaz yaralar açar.	Aile bireyleri için telafisiz hatalar aile için suiistimal varlığın da çıkar.	Suiistimali yapan da aynı suç ortaktır, bir ailenin bitiş sebebidir.	Suiistimali hiçbir türü kabul edilemez aile bireyleri için onarılmaz yaralar bırakır.	Suisti malin varlığı aile merfusunun varlığıyla aynı anda barınmaz.

Aile içi istismarın fiziksel boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	İstismar söz konusu olduğunda fiziksel istismarın etkileri tartışmasız daha kabus dolu bir tablo sunmaktadır.	Aile içi şiddetin fiziksel boyutu kabul edilemezdir.	Aile içi şiddetin fiziksel boyutu ciddi cezalarla yasaklanmalıdır.	İspat edilebilir ve müdahale edilebilir bir şey, devamı engellenmelidir.	Fiziksel boyutu kabul edilemezdir.	Fiziksel boyutunu aklım almamakla beraber yapanların ağır cezalara maruz kalmasını isterim.	Fiziksel boyutunda işin bilançosu toplumsal olarak deneme yecek boyuttadır.	Fiziksel boyutu na izin dahi verilmesi yasalar buna göre düzenlenmelidir.	Fiziksel istismar türk toplum yapısına aykırı olmasını aklımın almadığı bir olgudur.	Fiziksel istismar olduğu toplumlar yozlaşır, geleceğini şimdisini kaybeder.	Fiziksel istismar boyutu aile içi şiddetin ve istismarın içerişindeki sözün bittiği yerdir.	Etkilerini senelerin temizlemeyeceği bir aile değil toplumu yokedebilecek boyuttur.	İstismarda fiziksel boyut insanlığın bittiği boyuttur.	Fiziksel istismar insanlığın bittiği noktadır.	Bir ailenin başına gelebilecek en büyük felaket istismarın fiziksel boyutudur.
Aile istismarın psikolojik boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	Fiziksel boyutundan bir farkı yoktur.	Fiziksel istismarın zaten psikolojik boyutu vardır.	Aynıdır.	İstismarın farkı olmaz.	İstismar istismardır hepsi kötüdür.	Bir farkı yoktur.	Fiziksel istismarda psikolojik istismar barındırır. Her ikisi de affedilemezdir.	Her ikisinde kabul edilemez boyuttadır.	En az fiziksel istismar kadar cezalandırılması gerekir.	İstismarın hepsi aynıdır.	Psikolojik boyutu fiziksel boyutu kadar korkunç olmasada kabul edilemez.	Kötücüdür.	Aynıdır bir farkı yoktur.	Olması gerekir ne fiziksel ne psikolojik.	Fiziksel ile aynı şekilde değerlendirilmez.
Aile içi istismarın baba tarafından yapılması nasıl sonuçlar doğurabilir?	İstismarın kim tarafından yapıldığı fark etmezdir.	Kimin yaptığının bir önemi yok.	Korkunç bir şeydir, onarılamaz yaralar açabilir.	Olması hayal edilemez boyuttadır.	Kim tarafından yapıldığı önemsizdir her boyutu kötüdür.	Ailenin herhangi bir ferдинin yapmasından farkı yoktur.	Tüm fertler için eşit etki yaratır.	Bireye onarılamaz zararlar verir.	Unutulmaz ve telafi edilemez hasara yaratır.	Mağdurun bütün sağlığını bozacak etkisi vardır.	Kim yaparsa yapsın istismar suçtur.	Toplum yozlaşıcı en büyük felakettir.	Bireyin bütün hayatını karartabilir.	Bireyi yaşarken öldürür.	Mağdurun hayatında soğutmuş, içine kapanmasına sebep olur.
Aile içi istismarın anne tarafından yapılması nasıl sonuçlar doğurabilir?	Farksızdır demişim.	Bir önemi yok diye belirtmişim.	Hiç fark etmez baba ile aynı etkidir.	Korkunç olmaması gerekendir.	Babadan bir farkı yoktur.	Kimin yaptığının önemsiz olduğunu belirtmişim eşit felaket.	Aynıdır.	Bireyin için mutlu bir hayatın sonudur.	Yalnız kişi değil, toplumu bitirecek bir şeydir.	Mağdurun ruh ve beden sağlığını kaybetmesine sebep olabilir.	Babadan farkı yoktur.	Babayla aynı sonuçlara sebep olur.	Babanın, annenin veya kardeşinin yapmasının bir farkı yoktur.	Baba veya anne fark etmez.	Baba ile aynı etkiler sebep olur.

Aile içi istismarın önlenmesinde neler yapılabilir?	Şiddetle aynı şeyler yapılmalıdır.	En önemlisi yasal caydırıcılıklardır.	Eğitim de önemli olmakla beraber ceza şarttır.	Eğitim tabiki önemlidir. Ama öncelik caydırıcı cezalar ve bunların uygulanma ciddiyetidir.	Hukuk ile bununla savaşılabılır.	Eğitim en temelden başlamalı, taviz verilmemelidir.	Yasalarla kişiler caydırılmalıdır.	Devlet suçu gerçekleştikten sonra değil gerçekleştirmeden önce önlemler alınmalıdır.	Yasalarla suç caydırıcı olmalı ve aileler takip edilmelidir.	Şüpheli ailelere takip sistemleri getirilmelidir, devlet kanalıyla yapılmalıdır.	Eğitim birincil gerekliliktir.	Hukuk ve yasalar tek çözümdür.	Cezalandırma değil engelleme esas olmalıdır.	Suç işlenmemesi için takip değil suça meyilli olmayan toplumları yetiştirmek amaçlanmalıdır.	İnsan bilinci değiştirilmelidir.
--	------------------------------------	---------------------------------------	--	--	----------------------------------	---	------------------------------------	--	--	--	--------------------------------	--------------------------------	--	--	----------------------------------

Aile içi istismar denildiğinde fiziksel ve psikolojik boyutları ile birlikte tüm bireylerin aklına gelen aile içi her türlü suiistimaldir. Boyutları hakkında genel kanı fiziksel istismar noktasında yüksek tepkilerdir. Çoğunluk psikolojik istismarında buna dahil olduğunu düşünmektedir. Çocuklar üzerindeki etkisinin travmatik ve çok zor iyileştirilebilir olduğu kanısı hakimdir.

Katılımcılar, anne baba kardeş, içinde istismar olan bir ailede her bireyin bu olumsuzluktan eşit pay alacağını şüphesiz bulmaktadır. Katılımcıların çoğu istismarın anne veya baba tarafından yapılmasını pek de farklı bulmamış kim yaparsa yapsın en büyük suç statüsüne koymuştur.

Önlenmesi noktasında ise eğitim hukuk gibi genel cevapların aksine esas olan önlemek değil, var olmasını engelleyecek bireyler yetiştirmektir gibi kök neden analizini destekleyen fikirler de sunulmuştur.

Tablo 3.4.b. Katılımcıların Aile İçi İstismar Algısını İncelemeye Yönelik Cevaplar (Öğrenciler)

Aile İçi İstismar Algısını İncelemeye Yönelik Sorular- (ÖĞRENCİLER)	1. Katılımcı	2. Katılımcı	3. Katılımcı	4. Katılımcı	5. Katılımcı	6. Katılımcı	7. Katılımcı	8. Katılımcı	9. Katılımcı	10. Katılımcı	11. Katılımcı	12. Katılımcı	13. Katılımcı	14. Katılımcı	15. Katılımcı
Aile içi istismar denilince aklınıza gelen ilk cinsel istismar nedir?	Aile içi istismar deyince akla gelen ilk cinsel istismar bireyin iyi niyetinin diğer aile bireyleri arasında kötü kullanımı ve suiistimali istismardır	Aile içi istismar , duygusal, cinsel istismar olarak ayrılıyor diye bilmekteyim hepsi suiistimali çeşitlidir	Aile içi istismar demek suiistimali aile bireyleri arasında gerçekleşmesidir	Aile içi istismar denince aklıma gelenler sevimsiz bir çerçevede girer	Aile içinde birine o istemişte halde yapılan herşey istismara girer	Çeşitlerine göre zararları farklılık göstermektedir	Çok hassas ve dengeleri alt üst edebilecek bir konu aile içi istismar.	İstismarın bir çok çeşiti vardır fakat cinsel istismarın boyutu en felaket ve önlenmeye çalışılmaktadır.	Aile içi istismar denilince duygusal ve fiziksel istismarın her ikisininide kapsadığıdır.	İstismarın anlamı iyi niyet suiistimali ve sömürmedir, aile içinde uygulananı buda her bireyleri arasındaki suiistimali aile içi istismardır.	Aile içi istismar deyince akla ilk gelen çocuklara uygulanmayan suiistimali istismardır. Her türlü iyi niyet sömürsü istismardır	Aile içi istismar aile içi iyi niyeti kötüye kullanımdır	Aile içi istismar denince akla gelen çeşitli istismar ve sömürme kavramları mevcuttur Bir aile içinde birisini ekonomik sömürmek de cinsel sömürmede, duygusal sömürmede istismardır.	Aile içi istismar denince akla gelen çeşitli istismar denilince akla ilk gelenler epey can sıkıcı tablolardır, suiistimaldir.	İstismarın çeşitleri olsa da aile içi istismar denilince akla ilk gelenler epey can sıkıcı tablolardır, suiistimaldir.
Aile içi istismarın boyutları hakkında neler söyleyebilirsiniz?	Aile içi istismarın boyutları cinayet ile bile sonuçlanabilir.	Aile içi istismar da sınırlıdır bana göre cinsel istismardır.	Aile içi istismar hangi çeşidi olursa olsun cinsel boyutta kabul edilemezdir.	Aile içi istismarın boyutları çeşitli ile alakalıdır	Aile içi istismarın boyutu bu istismarların kanıtlanabilirliğine bağlıdır.	İstismarın boyutları şiddetine bağlıdır ve hedefine bağlıdır	Pasif istismar da çok tehlikelidir, psikolojik problemleri olan toplumlara	İstismarın boyutu kanıtlanabilirliğine bakarak kanıtlanmaya gizli kalanlarla	İstismarın boyutu türü ile alakalıdır	Aile içinde istismarın boyutu çocuklara ve küçüklere yapılmasına göre önem katsayısı artar	Her ne kadar duygusal istismarlar da kötü olsa da olayın cinsel istismar boyutu	Aile içi istismarın boyutları kız erkek çocuk ayırmadan çocuğa yapılmamaktadır.	Birçok istismar kanıtlanamamaktadır ve gizli kalmaktadır bu boyut tehlikeli olmaktadır.	Aile içi istismar çocuğa yapılmaz bir hal alır	İstismarın boyutu istismar gören bireyin susup susmadığına bağlıdır

							sebebiye t verir	r daha tehlikel idir			son noktadır	sına bağlıdır			
Aile içi istismarın çocuklara ve ergenlere olan etkisi üzerine neler söyleyebilirsiniz?	Olmaması gereken bir etkidir.	Olabilecek en kötü etki çocuklardır	Olumsuzdur	Telifisi zordur.	Çocuklar için daha yıkıcıdır.	En kötü tabludur.	Herkes için kötüdür	Olumsuz bir etkidir	Üzücü bir etkidir	Tedavisi zor hasarlar bırakabilir	Olumsuzdur.	Kötüdür	Üzücü etkileri vardır.	Düzeltilmesi zor etkiler bırakır	Olumsuzdur
Aile içi istismarın anne ve babaya olan etkileri nelerdir?	Herkes için etkileri aynıdır	Fikrim yok	Aynıdır	Fikrim yok	Aynı etkilere sebep olur.	Fikrim yok	Aynıdır	Fikrim yok.	Etkisi kişiye göre değişmez	Aynıdır.	Aynıdır.	Fikrim yok.	Etkiler aynıdır.	Değişmez.	Aynıdır
Aile içi istismarın ailenin (anne-baba-çocuklar) ilişkilerine olan etkileri üzerine neler söyleyebilirsiniz?	Aile içi istismarın olduğu yerde bireylerin arasındaki ailelik bağının sonudur	Aile içi istismar bir aile içerisinde güven ve sevgi bağı bırakmaz yapar da, yapılan da, sessiz kalan da birbirlerine saygı ve sevgiye dair herşeyi kaybeder	Suiistimali n varlığı aile merfumin varlığıyla aynı anda barınamaz	Suiistimali yapan da susan da aynı suç ortak, bir ailenin bitiş sebebidir.	Aile bireyleri için telifsiz hatalar aile içi suiistimal varlığında çıkar.	Aile içi istismar olan bir ailede aile kavramı artık barınamaz	Aile içi istismar aile içi huzurun bittiği yerdir	Aile içi suiistimal aile bireyle ri arasında ki aile bağı kopara bilecek yegane etkenlerden biridir.	Aile içi istismarın varlığı ve buna sessiz kalınması o aile kurumunun bittiği anlamını taşır	Aile bireyleri için var olan bir suiistimal ve bunun herkes tarafından bilinmesi yapan cezalandırılıp suiistimal bitirilmediği sürece aile içerisinde suçu herkes eşit paylaşır	Aile içi istismar aile bireyleri arasında onarılmaz yaralar açar.	Aile içi istismar bütün ailenin bitiş ve sonu olabilir.	Aile içi istismarın da suçludur bu sebeple istismar olan bir aile içinde huzura sahip olamaz	Suiistimalin hiçbir türü kabul edilemez aile bireyleri için onarılmaz yaralar bırakır.	Tamamen olumsuzdur güvenin sarsıldığı aile birliğinin bozulduğu bir ortam vuku bulur

Aile içi istismarın fiziksel boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	Fiziksel boyutunda işin bilançosu toplumsal olarak ödenemeyecek boyuttur	Aile içi şiddetin fiziksel boyutu kabul kesinlikle kabul edilmemelidir	Etkilerini senelerin temizleme meyeceği bir aile değil toplumu yok edebilecek boyuttur	Fiziksel istismar boyutu aile içi şiddetin ve istismarın içerisinde en ağır cezayihak eden boyuttur	Fiziksel istismarın olduğu toplamlar yozlaşır	Fiziksel istismar türk toplum yapısına aykırı olmasınının an ötürü varlığına inanamadığım bir gerçekliktir .	Fiziksel boyutuna izin dahi verilme meli yasalar. Bukonuda sert olmalıdır	Fiziksel boyutu nu asla kabulle nemem ekle beraber yapanların ağır cezalar a maruz kalmasını isterim	Fiziksel boyutu kabul edilemez dir	İspat edilebilir ve müdahale edilebilir bir şey, caydırıcı yasalar gelmelidir	Aile içi şiddetin fiziksel boyutu ciddi cezalarla caydırıcı olmalıdır	Bir ailenin başına gelebilecek en büyük felaket istismarın fiziksel boyutudur.	İstismar a fiziksel boyut insanlığın bittiği boyuttur	Fiziksel istismar insanlığın bittiği noktadır.	İstismar söz konusu olduğunda fiziksel istismarın etkileri tartışmasız daha kötü bir tablo sergiler
Aile istismarının psikolojik boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?	Fizikselle aynı şekilde değerlendirilmiştir.	Aynıdır bir farkı yoktur.	Aynıdır.	İstismarın farkı olmaz	Psikolojik boyutu fiziksel boyutu kadar korkunç olmasa da kabul edilemez.	En az fiziksel istismar kadar cezalandırılması gerekir	Her ikisinde kabul edilemez boyuttur.	Bir farkı yoktur.	İstismar istismardır hepsi kötüdür	İstismarın hepsi aynı	Fiziksel istismarında zaten psikolojik boyutu vardır.	Kötücüdür.	Fiziksel boyutundan bir farkı yoktur	Olmaması gerekir ne fiziksel ne psikolojik	Aynıdır
Aile içi istismarın baba tarafından yapıldığı her boyutu nasıl sonuçlar doğurabilir?	Kim tarafından yapıldığı önemsizdir her boyutu kötüdür.	Kim tarafından olursa olsun etkisi aynıdır	Korkunç birşeydir, onarılamaz yaralar açabilir.	Olması hayal edilemez boyutta üzücüdür.	Toplumu yozlaştırıcı en büyük felakettir	İstismarın kim tarafından yapıldığı farketmeksinin yanlıştır.	Mağduru hayattan soğutuş, içine kapanma sına sebep olur	Bireye onarılamaz zararlar verir	Unutulmaz ve telafi edilemez hasara yaratır	Mağdurun bütün sağlığını bozacak etkisi vardır	Kim yaparsa yapsın istismar suçtur.	Kimin yaptığının bir önemi yok.	Bireyim bütün hayatını karartabilir.	Bireyi yaşarken öldürür.	Ailenin herhangi bir ferдинin yapmasında farkı yoktur.
Aile içi istismarın anne tarafından yapıldığı nasıl sonuçlar doğurabilir?	Mağdurun ruh ve beden sağlığını kaybetmesine sebep olabilir	Aynıdır.	Hiç farketmez baba ile aynı etkidedir.	Korkunç, olmaması gerektir.	Babadan bir farkı yoktur.	Baba ile aynı etkilere sebep olur.	Babanın, annenin veya kardeşinin bir farkı yoktur	Birey için mutlu bir hayatın sonudur.	Yalnız K kişiyi değil, toplumu bitirecek birşeydir.	Bir önemi yok diye belirtmişim	Babadan farkı yoktur.	Babayla aynı sonuçlara sebep olur	Kimin yaptığının önemsiz olduğunu belirtmişim eşit felaket.	Baba veya anne fark etmez	Farksızdır demişim
Aile içi istismar	Öcelik istismar	En önemlisi	Cezalandırma değil	Eğitim tabiki	Şüpheli ailelere takip	Eğitim en temelden	Yasalarla kişiler	Devlet suçu	Yasalarla suç	Eğitim önemli	Eğitim birincil	Hukuk ve	İnsan bilinci	Suç işlenilmem	Şiddetle aynı şeyler

n önleminde neler yapılabilir?	bilinci taşımayan bireylerden oluşan toplumlar yaratmak olmalıdır.	yasal caydırıcılıklardır.	engelleme esas olmalıdır.	önemlidir. Ama öncelik caydırıcı cezalar ve bunların uygulanma ciddiyetidir.	sistemleri getirilmelidir, devlet kanalıyla yapılmalıdır.	başlamalı, taviz verilmemelidir.	caydırılmalıdır.	gerçekleştiğinde sonra değil gerçekleştirmesi için gerçekleştirmeden önce önlemler alınmalıdır.	caydırıcı olmalı ve aileler takip edilmelidir.	olmakla beraber ceza şarttır.	gerekliliktir.	yasalar tek çözümdür.	değiştirilmelidir	esi için takip değil suça meyilli olmayan toplumları yetiştirmek amaçlanmalıdır.	yapılmalıdır..
---------------------------------------	--	---------------------------	---------------------------	--	---	----------------------------------	------------------	---	--	-------------------------------	----------------	-----------------------	-------------------	--	----------------

Aile içi istismar noktasında da genel hatlarıyla çalışanlar ve öğrenciler arasında fikir benzerlikleri görülmekle beraber özellikle aile içi istismarı önleme noktasında çalışanların toplumsal çözümler odaklı olduğu, öğrencilerin caydırıcı yasalar ve hukuk odaklı olduğu görülmektedir. Her iki grup da eğitimin önemine değinmiştir.

Bu çalışmada yer alan grupta karşılaşılan çarpıcı fark; istismarın fiziksel boyutu ve duygusal boyutu arasındaki bakış açısı olmuştur. İstismarın fiziksel boyutu çalışan öğrenci ayırmaksızın bütün anket uygulanan kişilerden aynı sertlikte tepki almıştır. Her ne kadar duygusal boyutu hakkında da olumsuz düşünceler arz edilse de fiziksel boyut kabul edilemez, cezalandırılmalı, izin verilmemeli gibi kesin yargılarla ifade edilmiştir.

Tıpkı aile içi şiddette de olduğu gibi istismarın da şiddetin de kim tarafından yapıldığı üzerinde durulmamıştır. Ortalama bir üslup ile anne tarafından yapılması da baba tarafından yapılması da eş şekilde değerlendirilmiştir. Üzerinde durulan konu istismarın korkunçluğu ve önlenmesi gerekliliğidir. İnsanların algısına göre kim tarafından yapıldığı istismarın boyutunu yumuşatmamaktadır.

İstismarın aile içi ilişkileri içinse o ailede bütün aile değerlerinin kaybına sebebiyet vereceği fikri üzerinde bütün örneklem buluşmuştur. Bir diğer nokta ise özellikle çalışan bireylerin cevapları arasında aile içi istismarda mağdur ve suçlu haricinde bu olaya sessiz kalan bütün aile bireylerinin de suçluyla eş suçta olduğu savunulmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

4.1. Sonuçlar

Çalışma sonucunda aile kavramının insanlar için bir kadın ve erkeğin nikah yoluyla (devlet tarafından kıyılan) bir araya gelmesi, ve bu erkek ile kadının ilerde katabilecekleri çocuklarla beraber aynı çatı altında hayat ortaklığına geçmelerine evlilik, evlilik ile birlikte kadın ve erkeğin kan bağıyla bağlı olduğu bütün akrabaları da dahil olmak üzere kurulmuş insan topluluğu olduğu sonucuna varılmıştır. Aile kavramı ile birlikte çeşitli anket soruları ile aile kavramının durumu irdelenmiştir.

Aile kavramı irdelenirken iki temel problematik belirlenip bunların üzerine gidilmiştir. Bu problematikler; aile içi şiddet ve aile içi istismardır. İki farklı boyut olmakla beraber aynı zamanda toplumun iki kanayan yarasını da temsil etmektedirler.

Aile içi şiddet toplum içerisinde her yaşta, her eğitim düzeyinde ve her sosyo-ekonomik grupta rastlanabilen toplumsal bir problemdir. Bu problem birbirine bağımlı ya da bağımsız şekilde aile içerisindeki herhangi biri veya birileri yüzünden bir ev içerisinde gerçekleşir. Şiddet ve şiddetin yarattığı çeşitli problemler, korku, psikolojik sonuçlar normal aile yaşantısı üzerinde telafisiz etkileri vardır. Ev içerisinde yaşanan şiddet özellikle kadını ve çocuğu etkiler. Aile hayatı içerisinde şiddet olan evlerde; tüm aile üyelerinde fiziksel ve psikolojik hasar görülür.

Mülakat sorularından yola çıkıldığında da aile içi şiddet ile savaşa yok edilmesi gereken başlıca etkenler;

- Şiddetin olağanlaştırılması, normalleştirilmesi
- Şiddete sessiz kalınması
- Şiddete karşı kör, sağır ve dilsizin oynanması
- Şiddetle ilgili diğer aile bireylerinin iyimser, umutlu beklentileri (biteceğine dair)
- Özgüvensizlik, engelleyemeyeceğini sanmak
- Çaresizlik kabullenışı

- Şiddetin ara ara olması durumunda her durgunluk döneminde bitti sanılması

Dünya Sağlık Örgütü Şiddet davranışını önlemedeki yükümlülükleri şu şekilde sıralamıştır:

1. İlk olarak şiddet davranışının yaşandığı ailelerde şiddetin nedenleri ve olası risk faktörlerinin tanımlanması gereklidir.

2. Şiddet davranışını yaşayan olgulara acil tıbbi tedavi verilmeli ve sosyal destek ortamı yaratılmalıdır.

3. Şiddet olgularında polis desteği sosyal servis elemanlarının katılımı sağlık çalışanlarının ortaklaşa oluşturdukları merkez yardımı ile işbirliği içerisinde çalışılmalıdır.

Aile içi şiddet noktasında insanların birleştiği ortak yargı buna sessiz kalınmaması ve öncelikli olarak var olan şiddetlerin tespit edilip caydırıcı cezalarla cezalandırılmasıdır. Ama en temelde yapılması gereken eğitim ile bilinçli toplumlar yetiştirmek ve şiddete eğilimli insanlardan oluşan toplumları önlemektir.

Sonuç olarak, aile içi şiddet çok boyutlu bir sorundur. Ayrıca aynı aile içinde farklı türlerde şiddetin bir arada yaşandığına dair veriler giderek birikmektedir. Oysa son yıllara kadar eşe yönelik şiddeti, çocukların kötüye kullanılmasını, cinsel kötüye kullanılmayı bir bütün olarak ele almak bir yana, bunlar arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalara, üzerine eğilen politikalara ve sağaltım programlarına bile rastlamak pek olası değildir. Buna karşın, bir ailede bir türde şiddet yaşıyorsa, genellikle bu diğer türlerde şiddetin de yaşandığına dair bir işaret olabilmektedir. Bu yönüyle bakıldığında, aile içi şiddetin tanınıp önlenmesinin gelecek kuşakların ruh sağlığı açısından çok önemli olduğu söylenebilir, genellikle bu diğer türlerde şiddetin de yaşandığına dair bir işaret olabilmektedir. Bu yönüyle bakıldığında, aile içi şiddetin tanınıp önlenmesinin gelecek kuşakların ruh sağlığı açısından çok önemli olduğu söylenebilir.

Aile içi istismar da aslında aile içi şiddet kümesi içerisinde değerlendirilebilecek bir olgudur. İstismar şiddetin en mide bulandırıcı boyutudur. Tüm çeşitleriyle birlikte örneklemelerin cevaplarından da yola çıkarak aile içi istismar kavramı; Aile içerisindeki herhangi bir bireyin diğer bir aile bireyi veya bireyleri tarafından iyi niyeti ve ses

çıkarmayı suistimal edilerek yapmak istemediği veya ne yapmak isteyeceğini bilmediği çeşitli etik olmayan davranışlara zorlanmasıdır.

İstismar, çocukların bedensel, sosyal ve psikolojik sağlığını kısa, orta ve uzun vadede ciddi bir şekilde etkileyen bir olgudur. Özellikle kendisini korumakla yükümlü kişiler tarafından kötü muameleye maruz kalması, çocuğu psikolojik açıdan derinden etkilemektedir.

İstismara uğrayan bireyler üzerinde yapılan çalışmalarda, istismar sonrasında ilk olarak olaya yönelik olumsuz yaşantının zihinde tekrar tekrar ve zorlayıcı bir şekilde canlanması, uyku sırasındaki kâbuslarla olayı yeniden yaşıyormuş gibi etkilenme, uyku sorunları, aşırı irkilme... gibi travma sonrası stres bozukluğu ve akut stres tepkisinin en sık rastlanan belirtiler olduğu bildirilmektedir.

Çeşitli psikolojik problemler yaşayan insanların çocukluk dönemleri incelendiğinde gizli kalmış birçok istismar hikâyelerinin ortaya çıktığı bilinmektedir. İşte bu yüzden örneklemelerin büyük çoğunluğu öncelikle sessiz kalınmaması gerektiğini, sessiz kalan aile bireylerinin istismarı yapan aile bireyi kadar suçlu olduğunu altını çizerek belirtmişlerdir.

Çocukların fiziksel istismar, duygusal istismar-ihmal ve cinsel istismarın orta ve uzun vadeli etkileri incelendiğinde ise çocukluk döneminde yaşanan istismar yaşantıları bireyin yetişkinlik dönemindeki uyum düzeyini zorladığı istismara uğrayan bireylerde anksiyete ve depresif bozukluklar yeme bozuklukları cinsel problemler ve madde kullanımı, yüksek düzeyde kural dışı davranışlar, düşük benlik saygısı gibi birçok psikolojik problemin ortaya çıktığı tespit edilmiştir. (Bal, 2010; Bulut, 2010).

Örneklemelerin birleştiği nokta da istismarın kim tarafından yapılırsa yapılsın tıpkı şiddet gibi caydırıcı cezalarla engellenmeye çalışılmasının gerekliliği ve fiziksel istismarın kabul edilemezliğinin üzerinde durulmuştur. İstismarın şiddetin en korkunç boyutu olarak ifade edilmiştir.

Bu çalışma boyunca görülmüştür ki şiddet ve istismar kavramları toplum için hassas noktalara parmak basmaktadır.

4.2. Tartışma

Aile içi şiddet ve istismar da çözüm caydırıcı cezalar ve hukuk mudur?

Akbaş ve Sanberk (2011) çalışmasında istismar konusunda çocuk istismarı ile ilgili istismarın çocuklar üzerindeki cinsel istismar boyutuyla ilgili verilere ulaşılmıştır. Bu çalışmada çocuklar üzerindeki istismarın engellenmesinde bizim çalışma içeriklerinde olmayan istismara uğramış çocukların psikolojileri ve rehabiliteleri konularına ağırlık vermiştir. Farklı bir bakış açısı getirerek mağdurların iyileşmelerinde suçlularla uzlaşma, suçluların rehabilitasyonu ve genel iyileştirme üzerinde durmuştur. Bu çalışma içerisinde örneklemlerden suçluların ağır cezalar alması gerektiğini ve kesinlikle mağdurların o aile içerisinden kurtarılmaları gerekliliğinin beyan edilmelerine rastlandı. Oysa ki Tulgar' a göre iyileşme mağdur ve suçlunun bir arada rehabilite edilmesiyle mümkün kılınmaktadır. Aile içi şiddet için de aynı öneriyi vermektedir.

Diğer bir çalışma Ak gün ve Vatansever (2015)'e göre ise düşünceler bu çalışma ile paralellik göstermektedir. Araştırmacılar çözümün kesinlikle hukuk ve cezalandırma olduğunu iddia etmektedir. Hatta suçlulara ömür boyu mağdurlara yaklaşmama cezalarının verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Daha yıkıcı bir tutum sergileyen araştırma aile kurumunu değil bireyi kurtarmaya yönelik bir düşünce savunmaktadır.

Bal (2010) çalışmasında aile içi istismar ve şiddet hakkında bu çalışmada da bazı seçilen kişilerin de savunduğu gibi eğitim ve toplum bilimini öncelikli olarak savunulmuştur. Gürer'e göre çözüm suça eğilimsiz bireyler yetiştirmek, temiz toplumlar yaratmaktır. Suçu caydırıcı değil suçsuzluğa özendirici kamu spotları, ilköğretim eğitimleri verilmelidir. Şiddet ve istismar en aza indirgenmeli buna rağmen gerçekleşen suçlar caydırıcı cezalar ile cezalandırılmalıdır şeklinde konu işlenmiştir.

Tüm bunlara karşın bizim çalışmamızda aile algısına yönelik bu çalışmaların hepsinin ortak bir çerçevede toplanmış haline ulaşıldı. Bireylerin konuya tepkisi duygusal ve agresif bir mizaç taşımaktaydı. Yapıcılık da cezalandırıcılık da kararındaydı. Aile kurumunun şiddet ve istismara rağmen korunması veya bireyin korunması noktasında kişilerin beyanlarının uçları açık kaldı. Ama genel yargının çocuğun sağlığı üzerinde yoğunlaşmış olduğunu ifade etmek yanlış olmayacaktır.

Özetle hukuk ve eğitim tek başına yeterli değildir. Caydırıcı cezalar gerekmele beraber asıl olan suçu cezalandırmak değil engellemektir. Suçu engellemekte ancak temel eğitim, aile terbiyesi ve devlet çalışmaları ile mümkün olabilir.

4.3. Öneriler

Bu araştırma aile içi şiddet ve cinsel istismar kavramları üzerine nitel bir araştırmayı ihtiva etmektedir. Bilindiği üzere nitel araştırmalarda derinlemesine yorumlar ortaya konulur. Bu nedenle araştırmayı bir de nicel yöntemlerle tekrar etmek araştırma konularına daha kapsamlı bir bakış açısı geliştirmeye yardımcı olacaktır.

Araştırma kendine konu ettiği kavramlar anlamıyla belirli devlet birimlerine sahadan oluşturulmuş, derinlemesine bilgi sağlamaktadır. Konu üzerinde çalışan uzmanların araştırmanın verilerini incelemesi onlara konuya ilişkin bir yatkınlık kazandırabilir.

Araştırma kapsamında öğrenciler ve sosyal hizmet çalışanlarının aile, aile içi şiddet ve aile içi istismar konularındaki algıları arasında kuvvetli benzerlikler çıkmıştır fakat bazı teknik meselelerde farklılıklar da tespit edilmiştir. Bu nedenle sosyal hizmet öğrencileri ile sosyal meslek çalışanları arasında bir toplantı oluşturularak sosyal hizmet öğrencilerine teknik açıdan belirli faydalar sağlanabilir.

Araştırma kapsamına dahil edilen katılımcıların aile içi şiddeti önlemeye yönelik çözüm alanları iki temelde odaklanmaktadır. Hukuk ve eğitim. Bu nedenle konuya ilişkin araştırma yaparken hukukçu ve eğitimcilerin çalışmalarını modellemek interdisipliner bir yaklaşım sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (2012).
<http://Www.Resmigazete.Gov.Tr/Eskiler/2012/03/20120320-16.Html> Erişim Tarihi: 4.7.2018
- AKBAŞ, T. & SANBERK, İ. (2011). Çocuklara Yönelik Cinsel Taciz ve Koruyucu Eğitim. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- AKGÜL, E. (2015). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Personelin Cinsel İstismar Bildirim Durumları. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi. İlköğretim Anabilim Dalı.
- AKGÜN KOSTAK, M. & VATANSEVER, C. (2015). *Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Çocuk İstismarı ve İhmali İle İlgili Görüş ve Düşünceleri*.
<http://www.journals.istanbul.edu.tr/iuhsp/article/download/5000067244/5000086231> Erişim Tarihi: 7.8.2018
- AKIN, A. (2003). Çocuk Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Ankara: DPT.
- AMARGİ. (2005). Kadına Yönelik Şiddet. İstanbul: Berdan Matbaacılık.
- BAAK. (1998). Aile İçinde ve Toplumsal Alanda Şiddet.
http://ailetoplum.aile.gov.tr/data/54293ea2369dc32358ee2b25/kutuphane_33_aile_icinde_ve_toplumsal_alanda_siddet.pdf Erişim Tarihi: 1.7.2018
- BAL, S. (2010). Çocukluk Örselenme Yaşantıları, Ana-Baba-Ergen İlişki Biçimleri ve Sosyal Destek Algısının, Kural Dışı Davranışlarla İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi.
- BAYRAKTAR, M. (2009). Çocuklarda Cinsel İstismar II.
<Http://Www.Mmustafabayraktar.Com/Wp-Content/Uploads/2009/06/Cocuklarda-Cinsel-İstismar-İi-Httpwww-Adlitip-Orgp126-23052009.Pdf> Erişim Tarihi: 7.7.2018
- BULUT, S. (2008). Okullarda Görülen Öğrenciden Öğrenciye Yönelik şiddet Olaylarının Bazı Değişkenler Açısından Arşiv Araştırması Yöntemiyle İncelenmesi, *Abant*

İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 8(2), 23-38.
<http://www.efdergi.ibu.edu.tr/index.php/efdergi/article/view/1029> Erişim
Tarihi: 6.7.2018

BULUT, F. (2010) Ergenlerde görülen kural dışı davranışların aile işlevselliği, aile risk faktörleri ve yaşam kalitesi açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi.

ÇETİNKAYA, D & ÖZDAĞ, Z. & ÖZCAN, A. (2003). Aile İçi Şiddetin Çocuk Üzerindeki Etkisi Konusunda Hemşire Öğrencilerin Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 6(2), 50-56.
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ataunihem/article/viewFile/1025000208/102500023> Erişim Tarihi: 7.7.2018

ÇUBUKÇU, Z. & DÖNMEZ, A. (2012). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okuldaki Şiddet Üzerine Görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(40), 89-106.
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/esosder/article/view/5000068493> Erişim Tarihi: 6.7.2018

DEMİR, Ü. (2000). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. *A.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 3(1), 57-61. <http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunihem/article/download/1025000069/1025000062> Erişim Tarihi: 4.6.2018

ERDOĞAN, A. (2010). Pedofili: Klinik Özellikleri, Nedenleri Ve Tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 132-160.

EREN, A. (2005). Korku Kültürü, Değerler Kültürü ve Şiddet. *Aile ve Toplum Eğitim (Eğitim, Kültür ve Araştırma Dergisi)*, 2(9), 27-31.
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/spcd/article/view/5000108027> Erişim Tarihi: 4.7.2018

ERKAN, R. & BOZGÖZ, F. (2004). Kadına Yönelik Şiddetin Sosyo-Ekonomik, Dinsel ve Kültürel Boyutları: Diyarbakır Örneği. *EKEV Akademi Dergisi*, 8(18), 219-242.

http://ktp.isam.org.tr/pdfdrg/D01777/2004_18/2004_18_ERKANR_BOZGOZF.pdf Erişim Tarihi: 4.7.2018

FOSHEE, V. A. (1996). Gender Differences İn Adolescent Dating Abuse Prevalence, Types And İnjuries. Health Education Research, 11, 275-286.

GÖKKAYA, V. (2011). Türkiye’de Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet. C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 12(2), 101-112. <http://iibfdergi.cumhuriyet.edu.tr/archive/trkiyedekadnaynelikekonomikiddet.pdf>

GÜRER, M. (2015) Suça Eğilimsiz Toplumların Özellikleri, Sosyal Bilimleri Dergisi, 2005, ISSN 1303-9709, 18(3), s: 439-451, Ankara.

GEDİKLİ, M.A. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete İlişkin Tutumları: Beyşehir İlçesi Örneği. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Goodyear-Smith, F. A. Ve Laidlaw, T. M. (1999). Aggressive Acts And Assaults İn Intimate Relationships: Towards An Understanding Of The Literature. Behavioral Sciences And The Law, 17, 285-304

Hacettepe. (2015). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması. <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/KKSA-TRAnaRaporKitap26Mart.pdf> Erişim Tarihi: 2.7.2018

İZMİRLİ, G. (2013). Isparta İli Gönen İlçesinde Yaşayan 15-49 Yaş Gurubu Evli Kadınların Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Sıklığı ve Aile İçi Şiddet Görmeye Sebep Olan Faktörler. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

KARATAŞ, S., Şener, Ü., & Otaran, N. (2008). *Kadın Sığınma Evleri Kılavuzu*. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Ankara: <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a8e0b369dc31550b3ac30/Kadin%20Siginmaevleri%20Kilavuzu.pdf> Erişim Tarihi: 3.6.2018

KAYA, İ. & Çeçen Eroğul, A. (2013). Ergenlerde Çocukluk Dönemi İstismar Yaşantılarının Yordayıcısı Olarak Aile İşlevlerinin Rolü. TED Eğitim Ve Bilim: <http://Egitimvebilim.Ted.Org.Tr/Index.Php/EB/Article/Downloadsuppfile/2099/537> Erişim Tarihi: 6.7.2018

- KIZMAZ, Z. (2006). Okullardaki Şiddet Davranışının Kaynakları Üzerine Bir Yaklaşım. C. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 30(1), 40-47. <http://www.cte-ds.adalet.gov.tr/makaleler/zahirkizmazmakaleleri/zahirkizmazokullardakisiddet.pdf> Erişim Tarihi: 5.6.2018
- KOCACIK, F. (2001). Şiddet Olgusu Üzerine. C. Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 2(1), 1-7. <http://eskidergi.cumhuriyet.edu.tr/makale/88.pdf> Erişim Tarihi: 4.8.2018
- KÖKCAN, M. (2010). Sağlık Çalışanının Aile İçi Şiddet Olgusuna Bakış Açısı. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Ana Bilim Dalı.
- KULA, A. (2009). Kocaeli Üniversitesi 2008-2009 Akademik Yılı 1. ve 6. Sınıf Tıp Öğrencilerinin Evlilikte Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumları. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Anabilim Dalı.
- LOW, S. M., Monarch, N. D., Hartman, S. ve Markman, H. (2002). Recent therapeutic advances in the prevention of domestic violence. P. A. Schewe, (Ed.), *Preventing violence in relationships: Interventions across the life span* içinde (197-2219), Washington DC: American Psychological Association.
- LÖK, N., Başoğul, C. & Öncel, S. (2016). Aile içi şiddetin Çocuk Üzerine Etkileri ve Psikososyal Desteğin Önemi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar Dergisi*, 8(2), 155-161. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/pskguncel/article/download/5000171016/5000155693> Erişim Tarihi: 8.8.2018
- MCLEOD, S. (2011). Bandura, Social Learning Theory. Simply Psychology, [Çevrim-İçi: [Http://www.simplypsychology.org/Bandura.html](http://www.simplypsychology.org/Bandura.html) Erişim Tarihi: 7.8.2018
- Milli Eğitim Bakanlığı (2015). *Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Projesi*. http://siddetinonlenmesi.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_09/17120242_1.1.2_literatur_taramasi.pdf Erişim Tarihi: 6.7.2018

- Morçatı (2016). Aile İçi şiddetin Çocuklar Üzerindeki Sonuçları. <https://www.morcati.org.tr/tr/8-mor-cati-kadin-siginagi-vakfi/5-aile-ici-siddetin-cocuklar-uzerindeki-sonuclari> Erişim Tarihi: 6.7.2018
- Morçatı Kadın Sığınağı Vakfı (1996) Evdeki Terör Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul: Mor Çatı Yayınları.
- NEUMAN, W. L. (2014). Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nicel ve Nitel Yaklaşımlar I-II. Cilt (7. Basım). Ankara: Siyasal Kitabevi Yayın Odası.
- OKUTAN, N. (2007). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet- Van'da Kadınların Aile İçi Şiddet Deneyimleri, Şiddeti Doğuran Koşullar ve Baş Etme Biçimleri Şiddetin Kadın Sağlığına Etkiler. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- ÖZGÜR, G. Yörükoğlu, G., & Baysan Arabacı, L. (2011). Lise Öğrencilerinin Şiddet Algılarını Etkileyen Faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 53-60. http://www.journalagent.com/phd/pdfs/PHD_2_2_53_60.pdf Erişim Tarihi 6.6.2018
- OSOFSKY JD. (1995) Children Who Witness Domestic Violence: The Invisible Victims. *Soc Policy Rep*, 9(3):1-16.
- POLAT, O. (2006). Aile İçi Cinsel Tecavüz Ensest. İstanbul: Nokta Kitap.
- Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası (2013). Sağlık Çalışanları Şiddet Araştırması. www.sagliksen.org.tr/MediaContent/buMY-1389703092-fsmf.pdf Erişim Tarihi: 3.6.2018
- SCUTT, K. (1983) Victims of Sexual Harassment and Domestic Violence.
- ŞAHİN, D. (2014). *Cezaevindeki Şiddet Failleri ve Sığınma Evinde Kalan Şiddet Mağdurlarının Şiddete Bakış Açıları İle Suçluluk Utanç Duygularının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmış doktora tezi. İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü / Sosyal Bilimler Anabilim Dalı.

- ŞENER, B. (2011). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Önlemede 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Değerlendirilmesi. (Uzmanlık tezi). http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a8e86369dc31550b3ac33/ekin_bozkurt_tez.pdf Erişim Tarihi: 4.6.2018
- TANER, Y., & Gökler, B. (2004). Çocuk İstismarı ve İhmali: Psikiyatrik Yönleri. Hacettepe Tıp Dergisi, 35, 82-86.
- TERRY, K., & Tallon, J. (2004). Child Sexual Abuse: A Review Of Literature. The John Jay College Research Team.
- TBMM Kayıp Çocuklar Meclis Araştırması Komisyonu Raporu. (2010). [Çevrim içi: <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss589.pdf> Erişim Tarihi: 6.7.2018
- TDK. (2011). Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TOPÇU, S. (2009). Silinmeyen İzler. Ankara: Phoenix Yayınevi.
- TULGAR, M. (2018) Ergenlere ve Çocuklara Uygulanan Cinsel İstismarın Yetişkin Bir Birey Olduklarında Onlara Etkilerinin İncelenmesi. Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Halkla İlişkiler bölümü, Bitirme Projesi, 2012 İstanbul.
- UNICEF (2006) Behind The Closed Doors: The Impact of Domestic Violence on Children. New York, UNICEF.
- YENİBAŞ, R., & Şirin, A. (2007). Ailede Çocuğun İstismarı ve Umutsuzluk. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- YILDIRIM, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÜCEL, S. (2012) Aile İçi Şiddet Ve İstismarda Hukukun Gücü, Sosyal Bilimler Gazetesi, 12 (7): 535-48.
- ZABUN, B. (2009). Temel Toplumsal Bir Kurum Olarak Ailenin Sosyoloji Öğretim Programlarında Yer Alış Durumu. Aile ve Toplum Dergisi. Cilt: 5 Sayı: 17 97-103.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	:Fatma Asranur AKÇA
Doğum Yeri ve Tarihi	:Salihli/10.05.1994
Yabancı Dili	:İngilizce
İletişim (Telefon/e-posta)	:05464474441/asraakca@gmail.com
Eğitim Durumu(Kurum ve Yıl)	:Üsküdar Üniversitesi (2012-2016)
Lise	: Turgutlu Anadolu Lisesi
Ön Lisans	:Medipol Üniversitesi Adalet MYO
Lisans	: Üsküdar Üniversitesi Sosyal Hizmet
Yüksek Lisans	:Üsküdar Üniversitesi Sosyal Hizmet
Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl	:Evin Özel Eğitim ve Danışmanlık (2017)
	Sema Kılıç Hukuk Bürosu (2018)
Yayımları (SCI ve diğer)	:
Diğer konular	:

MÜLAKAT SORULARI

AİLE ALGISINI İNCEMELEYE YÖNELİK SORULAR

1. Sizce aile nedir?
2. Aile denilince aklınıza neler gelmektedir?
3. Ailenin amaçları nelerdir?
4. Ailenin çocuk ve ergen gelişimde rolü nedir?
5. Ailenin Türk toplum yapısındaki yeri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

AİLE İÇİ ŞİDDET ALGISINI İNCELEMAYA YÖNELİK SORULAR

1. Aile içi şiddet denilince aklınıza neler gelmektedir?
2. Aile içi şiddetin boyutları hakkında neler söyleyebilirsiniz?
3. Aile içi şiddetin çocuklara ve ergenlere olan etkisi üzerine neler söyleyebilirsiniz?
4. Aile içi şiddetin anne ve babaya olan etkileri nelerdir?
5. Aile içi şiddetin ailenin (anne-baba-çocuklar) ilişkilerine olan etkileri üzerine neler söyleyebilirsiniz?
6. Aile içi şiddetin fiziksel boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?
7. Aile şiddetin psikolojik boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?
8. Aile içi şiddetin babadan anneye uygulanmasını nasıl değerlendirirsiniz?
9. Aile içi şiddetin anneden babaya uygulanmasını nasıl değerlendirirsiniz?
10. Aile içi şiddetin önleminde konusunda neler yapılabilir?

AİLE İÇİ İSTİSMAR ALGISINI İNCELEMeye YÖNELİK SORULAR

1. Aile içi istismar denilince aklınıza neler gelmektedir?
2. Aile içi istismarın boyutları hakkında neler söyleyebilirsiniz?
3. Aile içi istismarın çocuklara ve ergenlere olan etkisi üzerine neler söyleyebilirsiniz?
4. Aile içi istismarın anne ve babaya olan etkileri nelerdir?
5. Aile içi istismarın ailenin (anne-baba-çocuklar) ilişkilerine olan etkileri üzerine neler söyleyebilirsiniz?
6. Aile içi istismarın fiziksel boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?
7. Aile istismarın psikolojik boyutu hakkında neler düşünüyorsunuz?
8. Aile içi istismarın baba tarafından yapılması nasıl sonuçlar doğurabilir?
9. Aile içi istismarın anne tarafından yapılması nasıl sonuçlar doğurabilir?
10. Aile içi istismarın önleminde konusunda neler yapılabilir?

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

SAYI: B.08.6.YÖK.2.ÜS.0.05.0.06 /2018/737

25/07/2018

Doç.Dr.İsmet Galip YOLCUOĞLU
(Asranur AKÇA)

Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulunun 25/07/2018 tarihinde yapılan 08 No.lu toplantısında “**Sosyal Hizmet Öğrencilerinin ve Çalışanlarının Aile İçi Şiddet ve İstismar Algılarının Değerlendirilmesi**” adlı araştırma projenizin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Dr.Öğr.Üyesi Meltem NARTER
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik
Kurulu Başkan Yardımcısı